

XXX. évfolyam, 3. szám
2025. Pütkösdí szám

A MUNKÁCSI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZMEGYE LAPJA

ÚJ HAJTÁS

HABEMUS PAPAM!

FERENC PÁPA
ÖRÖKSÉGE

A LÉLEK TITKA

BELSŐ FÉNY

REMÉNYT VINNI
A SZENVEDŐKNEK

ZARÁNDOKÚT
RAVENNÁTÓL LA VERNÁIG

Egyházmegyénkben történt

Szentmise Ferenc pápáért a Szent Márton-székesegyházban

Zarándoklat Assisibe és Rómába

Emléktábla avatás Beregszászban

Templombúcsú Turjaremetén

Kettős ünnep Várkulcsán

200 éves a rahói Nepomuki Szent János-templom

Templombúcsú Palágykomorócon

A tartalomból:

Az irgalom túláradása.....	3. o.
Imaoldal	4–5. o.
A belső fény.....	6–7. o.
A Lélek titka az adás.....	8–9. o.
Az Atya ölelésében	10. o.
Ferenc pápa közelsége.....	11–12. o.
„Ő a mi pápánk” – Interjú	13. o.
Személyes emlékek	14–15. o.
XIV. Leó, az új pápa.....	16–17. o.
A niceai zsinat öröksége.....	18–19. o.
Szentmise Ferenc pápáért	20. o.
Zarándoklat Assisibe és Rómába.....	21–22. o.
Életem fája; Együttműködés.....	23. o.
Ünnep Turjaremetén és Várkulcsán	24. o.
„Keresd a békét és járj utána!” – Interjú.....	25–26. o.
Reményt vinni a háborútól szenvedőknek – Interjú	27–29. o.
Boldog Władysław Bukowiński	30–31. o.
Hírmorzsák	32–34. o.
Mese.....	35. o.

KÉSZÜLT
A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

Új Hajtás

A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház lapja**Szerkesztőbizottság:**

Lucsok Péter Miklós püspök (elnök),
Molnár Mária Katalin (főszerkesztő),
Fehér Rita, Popovicsné Palójtay Márta,
Riskó Marianna (szerkesztők)

Tördelőszerkesztő:

Popovics Pál

Címlap és grafika:

Gyürki András

A szerkesztőség címe:

89600. Munkács, Mira u. 15.

Tel./fax: 0231-54670

E-mail: sajto.mrpk@gmail.com

Honlap: www.ujhajtás.net.ua

A Munkácsi Egyházmegye honlapja:

www.munkacs-diocese.org

Engedélyszám:

3T 199

Készült: ЦП ТЗОВ "Полі", Lemberg

1400 példány

Az irgalom túláradása

Pünkösöd a kereszténység egyik legfontosabb ünnepe. Pünkösdkor a Szentlélek eljövételére és az egyház születésnapjára emlékezünk.

De igazából ki ez a Szentlélek, aki azóta is titokzatos módon velünk van? Jézus Krisztus Vigasztalónak nevezi a Szentlelket. De hogyan, mivel vigasztal meg minket a Szentlélek? Elsősorban azzal, hogy feltárja előttünk Isten belső életét. Mert tulajdonképpen pünkösöd napján tudják meg az apostolok, hogy Isten közösség: Atya, Fiú, Szentlélek. Bár Jézus földi életében beszélt erről, de csak a Szentlélek működése nyomán értették meg az apostolok a Szentháromság titkát. Ezért mondja Jézus az evangéliumban: „Amikor eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra.”

Hogyan lehet befogadni, elnyerni a Lelket? Ki kell tartani az imádságban! Az apostolok imádkozva várták, hogy erő áradjon ki rájuk a magasból, és nem is csalódtak várakozásukban! Ha felhagytak volna az imádsággal, talán elmulasztják a Lélek ajándékainak kiáradását! Nekünk is hűségesnek kell maradnunk az imában, rá kell szánunk az időt, akkor is, ha olykor szürkének és érzelemmentesnek érezzük! Ha kitartunk, észre fogjuk venni, hogy Isten jelenléte egyik pillanatról a másikra eláraszthatja a szívünket. Másrészt igyekeznünk kell megtartani Jézus parancsait, leginkább a főparancsot, a szeretet parancsát, és igyekeznünk kell Jézus útján járni. Ha tartósan letérünk erről az útról, ne csodálkozzunk azon, ha nemigen fogunk találkozni a Lélekkel! És nem lesz öröm az életünkben.

Ellenben ha átadjuk magunkat az Úrnak, ha naponta felajánljuk neki az életünket, meg fogjuk tapasztalni a Szentlélek működését az életünkben. Örömmé lesz számunkra a Jézussal való találkozás az Ige hallgatásában és olvasásában, a szentségek vételében, a felebaráti szeretet tetteiben.

„Békesség nektek!” – halljuk az Úr szavait. Békét találunk az imádságban akkor is, ha sok küszködés közepette vagyunk. Akkor is, ha életünkben épp hullámok csapkodnak a fejünk felett, ha megpróbáltatásoknak vagyunk kitéve. Ez a jézusi béke ugyanis nem a minden bajtól való mentesség, hanem sokkal inkább annak megtapasztalása, hogy Isten nem hagyott el bajainkban sem, velünk van, szeret minket és vigyáz ránk.

Végül a Lélek jelenlétének bizonyítéka az irgalom túláradása is. A Szentlelket befogadó ember örömmel éli át, hogy Isten elengedte az ő bűneit, s ettől az örömtől indítva ő is könnyebben válik képpé a megbocsátásra embertársai iránt, akik vétkeztek ellene, sebet ütöttek rajta. Úgy gondolom, hogy napjainkban különösen is fontos, hogy a Léleknek erre a rendkívül aktuális ajándékára, a megbocsátásra nyitottak legyünk.

Adjunk hálát az Úrnak az Ő végtelen szeretetéért, azért, hogy elküldte nekünk Szent Lelkét! Kérjük, hogy a Szentlélek által napról napra meg tudjuk újítani szeretetünket Isten és embertársaink iránt! Kérjük, hogy a pünkösdi láng terjedésének, az Isten szeretete kiáradásának ne akadályozói, hanem elősegítői tudjunk lenni családi és egyházi közösségeinkben!

Hernádi Lehel OFM

„Isten szeretet” (1Jn 4,8). A Szentháromságban az Atya az, aki szeret, ő mindennek a forrása és kezdete; a Fiú az, akit szeretnek, és a Szentlélek a szeretet, aki egyesíti őket. A keresztények Istene tehát „egyetlen” Isten, de nem egyedül élő; az ő egysége közösségben, szeretetben megvalósuló egység.

Szent Ágoston

„Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úr Lelke, ott a szabadság.”

2 Kor 3:17

NYISD KI AZ AJTÓDAT, HOGY ÁTÉLD ISTEN VIGASZTALÁSÁT!

A vigasz ugyanis Isten jelenléte szívünkben. Ahhoz azonban, hogy az Úr jelen legyen szívünkben, ki kell nyitnunk az ajtót, meg kell térnünk.

Az üdvösség az, hogy a Szentlélek vigasztalásában élünk és nem a világéban. Annyit jelent, hogy haladunk előre és megnyitjuk a szívünket a Szentlélek vigasztalása előtt, ami az üdvösség. Nem lehet azonban alkudozni, egy kicsit venni a Szentlélekből és egy kicsit a világ szelleméből. Nem! Az Úr világosan megmondja: nem lehet két urat szolgálni. Vagy az Urat, vagy a világ szellemét szolgáljuk. Nem lehet a kettőt összekeverni. Amikor megnyílunk az Úr Lelkének, megértjük az új törvényt, amely az Urhoz visz bennünket, és ez a nyolc boldogság. Ez a törvény azok számára, akik üdvözöltek, és akiknek nyitott a szívük az üdvözülésre. A szabadok törvénye ez, a Szentlélek szabadságával rendelkezőké.

Kérjük az Úrtól a kegyelmet, hogy követni tudjuk Őt, ezzel a szabadsággal.

Ferenc pápa a hitről és az életéről

GYÖKÖSSY ENDRE

A boldogmondások margójára...

(MÁTÉ EV. 5. RÉSZ 1-12. VERSEKHEZ)

Boldogok, akik tudják, miért élnek,
mert akkor azt is megtudják majd, hogyan éljenek.
Boldogok, akik összhangban vannak önmagukkal,
mert nem kell szüntelen azt tenniük, amit mindenki tesz.
Boldogok, akik csodálkoznak ott is,
ahol mások közömbösek,
mert örömes lesz az életük.
Boldogok, akik tudják, hogy másoknak is lehet igaza,
mert békesség lesz körülöttük.
Boldogok, akik nevetni tudnak önmagukon,
mert nem lesz vége szórakozásuknak.
Boldogok, akik meg tudják különböztetni a hegyet
a vakondtúrástól,
mert sok zavartól kímélik meg magukat.
Boldogok, akik észreveszik egy diófában a bölcsőt,
az asztalt és a koporsót, és
mindháromban a diófát,
mert nemcsak néznek, hanem látnak is.
Boldogok, akik lenni is tudnak, nemcsak tenni,
mert megcsendül a csendjük és titkok tudóivá válnak.
Leborulók és nem kiborulók többé.
Boldogok, akik mentség keresése nélkül tudnak
pihenni és aludni,
mert mosolyogva ébrednek fel és
örömmel indulnak útjukra.
Boldogok, akik tudnak elhallgatni és meghallgatni,
mert sok barátot kapnak ajándékba és
nem lesznek magányosak.
Boldogok, akik figyelnek mások hívására anélkül,
hogy nélkülözhetetlennek hinnék magukat,
mert ők az öröm magvetői.
Boldogok, akik komolyan tudják venni a kis dolgokat és
békésen a nagy eseményeket,
mert messzire jutnak az életben.
Boldogok, akik megbecsülik a mosolyt és
elfelejtik a fintort,
mert útjuk napfényes lesz.
Boldogok, akik jóindulattal értelmezik mások botlásait,
akkor is, ha naivnak tartják őket,
mert ez a szeretet ára.
Boldogok, akik el tudnak hallgatni,
ha szavukba vágnak, ha megbántják őket,
és szelíden szólnak,
mert Jézus nyomában járnak.
Boldogok, akik mindebből meg is tudnak valósítani
valamit,
mert életesebb lesz az életük.

Amilyen mértékben növekszik benned a szeretet, olyan mértékben növekszik szépséged, mert a szeretet a lélek szépsége.

Szent Ágoston

A Szentlélek teszi élővé bennünk Jézust, nélküle felfeslik a keresztény élet. Az ő általa megteremtett béke olyan, mint a tenger mélye, amely mindig nyugodt, a felszínén dülő vihar ellenére is.

A Lélek hozzánk közel álló személy, aki összhangot teremt életünkben, mert ő maga az összhang a világ teremtetéséről kezdve.

A béke nem abból áll, hogy megoldjuk a külső problémákat. Isten nem veszi el övétől a megpróbáltatásokat és az üldöztetéseket. Abból áll, hogy befogadjuk a Szentlelket. Ez a béke a szívet a mély tengerhez teszi hasonlónak, amely mindig nyugodt, még akkor is, amikor felszínét hullámok korbácsolják. Olyan mély ez az összhang, hogy még az üldöztetéseket is boldogságokká tudja átalakítani.

Ma, a sietségben, amelyet korunk ránk kényszerít, úgy tűnik, hogy az összhang a háttérbe szorul: a szüntelen idegesség következtében mindenre rosszul reagálunk, gyors megoldásokat keresünk. Tabletták, újabb és újabb érzelmek helyett azonban mindenekelőtt a Szentlélekre van szükségünk:

Ő tesz rendet a kapkodásban.

Ő a béke a nyugtalanságban,
a bizalom az elbátortalanodásban,
öröm a szomorúságban,
ifjúság az öregségben,
bátorság a megpróbáltatások idején.

Ahogy ma Szent Pál mondja, megakadályozza, hogy ismét félelemben éljünk, mert érezteti velünk, hogy szeretett gyermekek vagyunk, megkaptuk a „fogadott fiúság” lelkét (vö. Róm 8,15).

A Vigasztaló Szentlélek az, aki átadja nekünk Isten gyöngédségét.

A Lélek nélkül felfeslik a keresztény élet.

A Lélek nélkül Jézus

a múlt személye marad – a Lélekkel ma élő ember.

A Lélek nélkül a Szentírás

holt betű – a Lélekkel az élet Szava.

A Lélek nélkül a kereszténység

örömtelen moralizmus – a Lélekkel maga az élet.

A Lélek nélkül az egyház egy szervezet, a misszió propaganda, a szeretetközösség erőlködés.

A Szentlélek az egyház első és utolsó szükséglete. Szent Bonaventura szerint „eljön oda, ahol szeretik, ahová meghívják, ahol várják”.

Imádkozzunk hozzá minden nap!

Ferenc pápa 2019 Pünkösdjén

SZENT ÁGOSTON IMÁJA

Ó, örök szépség (Vallomások X.38,40.)

Ó, örök szépség, későn szerettelek!

Íme, belül voltál,

én pedig kívül kerestelek.

Velem voltál, és én nem voltam veled.

De Te hívtál, kiáltottál,

és összetörted süketiségemet.

Sugarad rám özönlött,

és messze űzted vakságomat is.

Megízleltelek,

már éhezem Reád és szomjúhozlak Téged.

Érintettelek,

és békességedet óhajtom.

Irgalmad fölségében van csupán minden reménységem.

Ó, mindörökre lángoló Szeretet,
tűzed nem alszik el sosem!

Ó, Szeretet,

gyűjts föl engem, Istenem.

Amen.

A Szentlélek a Jézus által nekünk ígért ajándék. A Lélek nélkül nincs kapcsolatunk Krisztussal és az Atyával, mert a Lélek nyitja meg a szívünket Isten jelenléte előtt, és vonja be a szeretetnek abba az „örvényébe”, amely Isten szíve. Fedezd fel az Úr Lelkének jelenlétét a nap folyamán!

Ferenc pápa

PÜNKÖSD

Jövel szentlélek, szállj le a földre hozzánk,
Hogy újból viruljon, örvendjen szép hazánk.

Önts a szívekbe tiszta szeretetet s békét,
Világosítsd fel híveid sötét elméjét.

Árassz fénysugárt az egész világon,
A föld kerekén minden országon.

Hogy lászon újra a vak emberiség,

Ne legyen szívében sötétség.

Mely már negyedik éve kíséri,

Szívét, lelkét, szemét körülveszi.

Nem látja a vért, amelyben gázol,

Nem a határt, mely tűztől lángol.

Nem az özvegyet, árvát, nyomorultat,

Ki oly néma, fájó könnyet hullat.

Világosítsd fel sötét elménket,

Hogy tisztán lássuk cselekedetünket.

Szüntesd meg a bosszút, haragot,

Büntesd a bűnöst, a gazot.

S áldva dicsőít majd millió lélek,

Szállj le hozzánk, várunk, ó szentlélek!

Szél János az olasz lövészárkból 1918 Pünkösdjén

Szentlélek, Isten összhangja, te a félelmet bizalom-má és a bezártságot adománnyá alakítod át, jöjj el hozzánk. Add meg nekünk a feltámadás örömét, a szív örökös ifjúságát. Szentlélek, a mi összhangunk, aki belőlünk egy testet alkotsz, áraszd ki békédet az egyházban és a világon. Tégy minket az egyetértés munkásaivá, a jó magvetőivé, a remény apostolaivá.

Ferenc pápa 2019 Pünkösdjén

Ellene mondom az ördögnek,

kevélyisége törjön meg,

hittel vallom az Úristent,

minden műve szép és szent,

hittel vallom a Megváltót,

szerelmével megláncol,

hittel hívom a Szentlelket,

Lélekisten, szentelj meg!

Szedő Dénes: Hitvallás

A belső fény

Az egyiptomi jezsuita szerzetes, Henri Boulad egyik írását hozzuk olvasóinknak pünkösti elmélkedésnek. Henri atya sokat utazott, nagyon sok előadást tartott, rendhagyó, prófétai látásmódjával a jelenségek mögött rejlő összefüggésekre is felhívta a figyelmet, azok mérlegelésére is hívott, miközben a radikális Krisztuskövetést hirdette és élte.

Van egy Nap a fejünk felett az égen, és van egy másik az ember szívében. A külső Nap a belső szimbóluma. Az, ami az ember számára fontos, hogy ne a külső világosságot nézze a szemével, hanem a belsőt – a szívével. Jézus azt mondja magáról: „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötétben”. (Jn 8,12). Ez a világosság, ez a belső fény minden embert megvilágít, aki erre a világra jön, ahogy Szent János mondja evangéliumának bevezetőjében a megtestesült Igéről: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít” (Jn 1,9). Erről a fényről beszél Szent János az első levelében is. Ez a belső fény vezeti az embert, teszi számára lehetővé, hogy lásson, megértse Isten titkát, az ember titkát, a világ titkát és önmaga titkát.

Nem véletlen, hogy a karácsony ünnepét december 25-én tartjuk meg. Ez volt akkor a fény ünnepe Mezo-

potámiában, Egyiptomban, az egész Keleten és Rómában. A napforduló, mikor a Sol Invictus (Legyőzhetetlen Nap) Mezopotámia híres napistene felülkerekedik az éjszakán, és újra felveszi győzedelmes útját a sötétség felé, amikor az már majdnem elnyelte. S az Egyház – nem tudván Jézus születésének pontos dátumát – a fény ünnepét választotta annak kifejezésére, hogy Jézus, a világ világossága, ki minden embert megvilágít, aki világra jön, megtestesült, eljött erre a világra.

Minden ember, aki a világra jön, tehát nem csak a keresztények, hanem minden ember, muzulmánok, zsidók, buddhisták, sintoisták, hinduk, animisták és ateisták, mind magukban hordják ezt a belső fényt, az Igét, Jézus Krisztust.

Mi aszerint leszünk ítélve – akár keresztények, akár nem – hogy hűek voltunk-e ehhez a fényhez, amely bennünk világít. Nem annyira a külső törvények, parancsolatok betartása lesz a döntő, hanem a Krisztus világosságához való hűség. Ez lesz az a végső kritérium, amely szerint Ő meghozza majd felettünk az utolsó ítéletet.

A belső fény elhalványulhat. A bűn elsötétíti a szívet, elhomályosítja a belső látást, és egy bizonyos idő után egészen megakadályozza az embert

abban, hogy tisztán lásson. Létrehoz benne egy belső páncélt. Szent János sokszor beszél a sötétség és a világosság közötti szembenállásról. A világosságot Krisztussal azonosítja, a sötétséget a bűnnel, a sátánnal, a sötétség hercegével. A mai evangéliumban Jézus azt mondja az Atyának: „Áldott légy Atyám, mert amit elrejtettél a bölcsék és a tudósok elől, azt felfedted a kicsinyeknek.”

Az egyszerű ember, az alázatos ember, az utca embere felfogja ezt a fényt, mert nincs benne gőg, nincs benne torzulás. Nincs benne akadály, ami oly sokszor elhomályosítja a tisztánlátást, mint a farizeusok esetében. Egy farizeusnak minden előfeltétele megvolt ahhoz, hogy tisztán lásson. Ismerte a törvényt, tudott olvasni, megvolt a képzettsége. Az írástudók művelt emberek voltak, mégsem láttak. Vajon miért nem?

Mert a tisztánlátás nem az intellektuális képzettségi fok, az ismeretek, a műveltség kérdése. A fény, amiről beszélünk, mélyebben van.

S ez ma is így van. Rengeteg nagy tudású ember nem lát, nem fog fel mindebből semmit. Tudománya ahelyett, hogy utat nyitna hozzá a fénynek, eltakarja előle. Mert ez a fény nem az elméleti tudás szintjén van, hanem az élet, a létezés szintjén, és így minden ellenállás nélkül hatol be a tiszta szívbe. Ezért mondja Jézus, hogy „eltakartad a dolgokat a bölcsék és a tudósok elől, és felfedted a kicsiknek. Igen, Atyám áldalak érte”.

A mai nap meghív minket szívünknek ebbe az alázatos egyszerűségé-

be, hogy úgy jöjjünk, mint a gyerekek. Nyissunk magunkban teret annak a Napnak, amely ragyogni kíván bennünk, be akarja aranyozni az életünket, míg az egészen átalakul fénné!

Ez a fény kisugárzik majd környezetünkbe, ragyogni fog a szemünk-ből, ragyogni fog cselekedeteinkből, és mindent megvilágít körülöttünk.

Akárcsak a gyertya, amint ég, szükségszerűen világít. Mert ez sem arra van szánva, hogy csak magának világítson. Itt van elől, de látni lehet a templom tulsó végéig. Jézus azt mondta: „Fényetek ragyogjon az emberek előtt, hogy azok látván jó cselekedeteiteket, dicsőítsék az Atyát,

aki a mennyekben van. Én vagyok a világ világossága” – De azt is mondja: „Ti vagytok a világ világossága!”

Pünkösdtől várva, kérem a Szentlelket, hogy a Napot hordjátok magatokban, és ez világító-testekké változtat benneteket.

A keresztelekor a kezetekbe adtak egy égő gyertyát. Vagy ha még kicsik voltatok, a keresztszüleitek kezébe. Az égő gyertya annak a fénynek a jele, amelynek égnie kell bennetek. A bértálaskor megújul ez a felszólítás: legyetek fénnél! Mai világunk elvesztette a tisztánlátáshoz szükséges támpontjait. Látása eltompult. Az ember újra a sötétben botorkál. Vajon fele-

lőnek érezzük-e magunkat a mai kor emberének, környezetünknek, városunknak, utcánknek, barátainknak és családjainknak szóló üzenetért? Mert nem csak a papoknak vagy szerzeteseknek szól az a felhívás, hogy „legyetek világosságl!”

Mindnyájunknak felelősséget kell éreznie azért, hogy fényt árásszon maga körül a mai társadalomban.

Henri Boulad írása

Forrás: https://www.szentkeresztplebania.hu/Henri_Boulad_a_belso_feny.html

„TI ADJATOK NEKIK ENNI” (Lk 9,13)

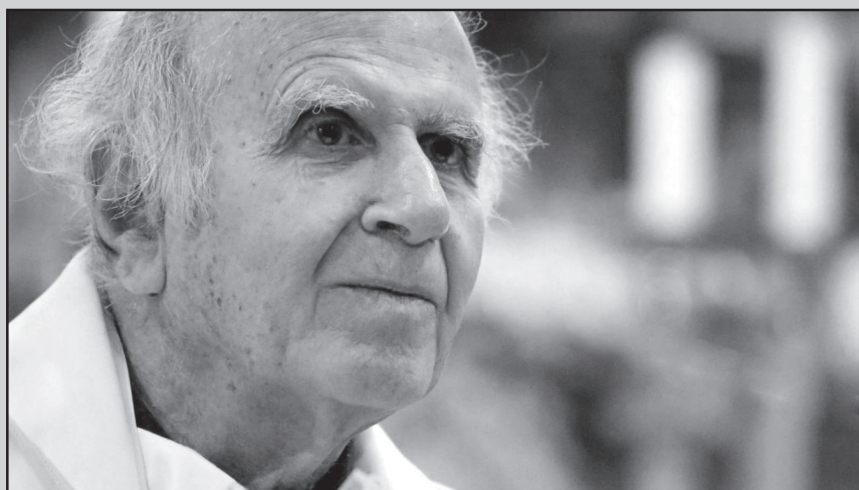
(...) Az apostolok kifogására Jézus úgy válaszol, hogy magára vállalja a problémát, de kéri tőlük is, hogy ők is megtegyék a maguk részét, bármilyen kicsi is legyen az. Nem oldja meg a problémát helyettük; a csoda megtörténik, de ehhez szükség van az ő részvételükre, mindazzal, amijük csak van, amit szerezni tudtak, és amit Jézus szolgálatába állítanak a többiek javára. Ez áldozatot és belévetett bizalmat kíván.

A Mester abból indul ki, ami velünk történik, hogy megtanítsa bennünket: egymásról közösen kell gondoskodnunk. Mások szükségleteivel szemben nem állják meg a helyüket a kifogások, mint például: „nem a mi dolgunk”, „nem tehetek semmit”, „mindenki boldoguljon, ahogy tud”. Abban a társadalomban, amit Isten elgondolt, boldogok azok, akik enni adnak az éhezőknek, felruházzák a szegényeket, meglátogatják a szükségét szenvedőket.

Ez az evangéliumi történet visszautal arra a lakomára, amelyről Izajás próféta könyve beszél: az ünnepi asztalra, amelyet maga az Isten készít minden nép számára – arra az időre, amikor „letöröl minden könnyet minden arcáról”. Jézus ötvenes csoportokba ülteti le az embereket, mint egy nagy ünnepen. Isten Fiaként úgy cselekszik, mint az Atya – ezzel isteni mivoltát is kinyilvánítja. Végül Ő maga adja oda önmagát egészen: táplálékunkká válik az eucharisztiaiban – az új, megosztáson alapuló lakomában. (...) Részlet a 2025. júniusi életigéből

Henri Boulad SJ 1931-ben született Alexandriában. Édesapja szír, édesanyja olasz származású, a család francia anyanyelvű katolikus volt. 1950-ben lépett be a jezsuita rendbe, Bejrútban szentelték pappá 1963-ban. Franciaországban tanult filozófiát, Libanonban teológiát, az Amerikai Egyesült Államokban pedig pszichológiát és pedagógiát. Három doktorátust szerzett. Tanulmányait követően visszatért Egyiptomba, ahol az ifjúság nevelése és a szociális munka területén tevékenykedett, valamint lelkigyakorlatokat vezetett. Felkarolta a leprásokat, ezen akciójába bevonta a keresztény és a muszlim fiatalokat is. Kalkuttai Teréz anyával egyetértésben szervezkedett a szegényekért Egyiptomban, majd Szudánban. Teljesen önfeláldozásnak szentelt életéért megkapta a francia érdemrend tiszti keresztjét. 1985-től a kairói Caritas vezetője, alelnöke a szervezet római központjának. Gyakran tartott előadókörutakat Európában. Henri Boulad lelki ségi író több könyvét fordították le magyarra.

Forrás: romkat.ro

„Nem tudnánk örülni a teljesen készen kapott, tökéletes világnak. Isten tudja ezt, és ezért akarta így, átadta az alkotás örömét teremtményeinek. Isten jelen van az ember alkotótevékenységeiben, mint az inspiráció forrása, de az ember a főszereplő. Sőt, a világ már az ember megjelenése előtt is elkezdett önmagán dolgozni. Isten elrejtőzik azért, hogy az ember felbukkanjon. A jó tanár sem válaszokat ad, hanem kérdez a diáktól, hiszen a válasz ott van a diákban.”

Henri Boulad

A Lélek titka az adás

Pünkösd. Jézus korában a törvényadás és a Sínai-hegyen kötött szövetség emléknapja volt, amely az Egyiptomból való kivonulás után, az ötvenedik napon történt. Erre az ószövetségi ünnepre „időzítve” áradt ki a Szentlélek – mint Krisztus megváltó tettének gyümölcse és beteljesítője. Ez a nap lett az Egyház alapításának és missziós munkájának kezdete.

Ferenc pápa örökségének archívumában búvárkodva akadtam rá erre a beszédre, melyet 2020 pünkösdvasárnap a Szent Péter-bazilikában bemutatott ünnepi szentmisén mondott el. Tartalma, nyelvezete, mint amilyen Ő maga volt: egyszerű, világos, közérthető, radikális, hiteles, mély lelki mondanivalót hordozó és rendkívül őszinte...

„A kegyelmi adományok sokfélék, de a Lélek csak egy” (1Kor 12,4). Ezt írja Pál apostol a korintusiaknak. És így folytatja: „A szolgálatok sokfélék, de az Úr csak egy. Az erőmegnyilvánulások sokfélék, de Isten, aki mindenkinben mindezt végbeviszi, egy” (1Kor 12,5–6). Sokfélék és egy: Szent Pál ragaszkodik két, látszólag ellentétes szó összekapcsolásához. Azt akarja mondani nekünk, hogy a Szentlélek az az egy, aki összekapcsolja a sokféleket; és hogy az Egyház így született: sokfélék vagyunk, kiket a Szentlélek egyesít.

Menjünk hát vissza az Egyház kezdeteihez, pünkösd napjái! Figyeljük meg az apostolokat: vannak köztük egyszerű emberek, akik kétkezi munkából élnek, például halászok, és ott van Máté, aki képzett adóbehajtó. Eltérő származási helyek és társadalmi életkörülmények, héber és görög nevek, szelíd és tüzes természetek, különböző felfogások és fogékonyságok.

Mindenki más volt. Jézus nem változtatta meg, nem uniformizálta őket, nem csinált belőlük sorozatgyártott bábocskákat.

Nem. Meghagyta sokféleségüket, és most egyesíti őket, felkenve őket Szentlélekkel. Az egyesítés – sokféleségeik egyesítése – a felkenéssel jön létre. Pünkösdkor az apostolok megértik a Lélek egyesítő erejét. Saját szemükkel látják, amikor valamennyien, bár eltérő nyelveket beszélnek,

egyetlen népet alkotnak: Isten népét, melyet a Lélek hoz létre, aki összeszövi az egységet sokszínűségünkkel, aki harmóniát ad, mert a Lélekben van a harmónia. Ő a harmónia.

Most nézzünk magunkra, nézzük a mai Egyházat. Megkérdezhetjük magunktól: „Mi egyesít bennünket, mi az alapja egységünknek?” Köztünk is vannak különbözőségek, például vélemények, választások, fogékonyságok szempontjából, de mindig fenyeget bennünket a kísértés, hogy kivont karddal védjük elképzeléseinket, melyekről azt hisszük, hogy mindenki számára jók, és hogy csak azokkal értsünk egyet, akik ugyanúgy gondolkodnak, mint mi. Veszélyes ez a kísértés, megoszt bennünket. Ez egy saját képünkre fabrikált hit, nem olyan, amelyet a Lélek akar. Azt gondolhatnánk, hogy a köztünk lévő egységet ugyanazok a dolgok hozzák létre, amelyekben hiszünk, és ugyanazok a magatartásformák, amelyeket követünk. Ennél sokkal többről van szó:

a mi egységünk alapelve a Szentlélek.

Ő emlékeztet bennünket, hogy mindenekelőtt Isten szeretett gyermekei vagyunk; ebben mindnyájan egyformák, egyébként mindnyájan mások vagyunk. A Lélek eljön hozzánk, minden különbözőségünkkel és nyomorúságunkkal, hogy elmondja: egy Urunk van, Jézus, és egyetlen Atyánk, és ezért mindnyájan testvérek vagyunk! Innen induljunk el, olyannak lássuk az Egyházat, amilyenné a Lélek teszi, és nem amilyenné a világ. (...) A Lélek szeret bennünket és ismeri mindnyájunk helyét az egészben: számára nem szélfúttá konfettik vagyunk, hanem az ő mozaikjának pótolhatatlan darabkái.

Térjünk vissza pünkösdi napjához, és fedezzük fel az Egyház első tevékenységét: az evangéliumhirdetést. Azt látjuk, hogy az apostolok nem készítenek stratégiát. Amikor ott voltak bezárkózva a felső szobában, nem készítettek stratégiát! Nem! Nem készítettek lelkipásztori tervet. Nemzetek szerinti csoportokra lehetett volna osztani az embereket, lehetett volna először a közelebbiekhez, aztán a távolabbakhoz beszélni, mindent szépen elrendezve... Egy ideig várhattak is volna az evangélium hirdetésével, és elmélyíthették volna Jézus tanításait, hogy elkerüljék a kockázatot... Nem!

A Lélek nem akarja, hogy a Mester emlékét zárt csoportokban, imacsoporthoz hasonlóan ápolják, ahol szívesen készítenek az emberek meleg fészket maguknak. Ez egy csúnya betegség, amelyet elkaphat az Egyház:

így az Egyház többé nem közösség, nem család, nem anya, hanem fészkek.

A Lélek megnyit, útnak indít, túllendít a már elmondotton és megtettén, ő átlendít a félénk és óvatos hit kerítésein. A világban teljes körű szervezettség és kiszámított stratégia nélkül szétesnek a dolgok. Az Egyházban azonban a Lélek biztosítja az egységet azoknak, akik hirdetik az evangéliumot. És az apostolok elindulnak: bár felkészületlenek, vásárra viszik a bőrüket, kimennek. Egyetlen vágy hajtja őket: adni azt, amit kaptak. Gyönyörű, ahogy János első levele kezdődik: „Amit láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek” (vö. 1Jn 1,3).

Lassan végül megértjük, mi az egység titka, a Lélek titka.

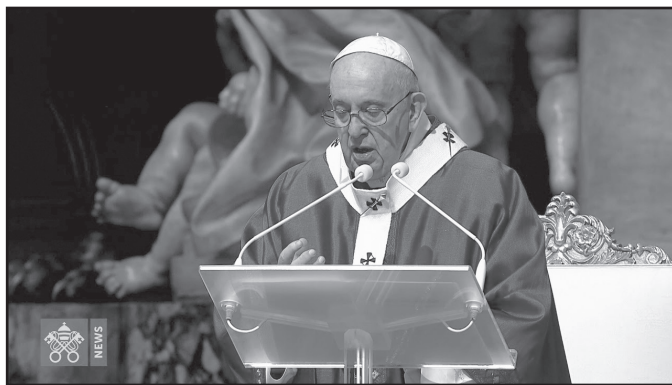
Az egység titka az Egyházban, a Lélek titka az adás.

Mivel ő adás, úgy él, hogy adja magát, és így együtt tart bennünket, ugyanazon adás részeseivé téve bennünket. Fontos hinnünk abban, hogy Isten adás, hogy nem elvesz, hanem ad. Miért fontos? Mert keresztény létmódunk attól függ, hogy minként fogjuk fel Istent. Ha olyan Istent képzelünk el, aki elvesz, aki ránk erőlteti magát, akkor mi is arra fogunk törekedni, hogy elvegyünk és másokra erőltessük magunkat: tért foglalni, fontosságot követelni, hatalomra törekedni. De ha szívünkben olyan Isten él, aki adás, akkor minden megváltozik. Ha rájövünk, hogy mi vagyunk, az az ő ajándéka, egy ingyenes és meg nem érdemelt ajándék, akkor mi is szeretnénk ugyanabból az életből ajándékot készíteni.

Alázatosan szeretve, ingyenesen és örömmel szolgálva Isten valódi képét kínáljuk fel a világnak.

A Lélek, az Egyház élő emlékezete emlékeztet bennünket, hogy ajándékból születünk és saját magunk odaajándékozásával növekedhetünk; nem őrizgetve, hanem ajándékozva magunkat!

Kedves testvérek, nézzünk magunkba, és kérdezzük meg magunktól, mi akadályoz önmagunk odaajándékozásában? Mondhatjuk, hogy három fő ellensége van az ajándékozásnak, három a szív ajtajánál szüntelenül lesben álló ellensége: a nárcizmus, az önsajnálát és a pesszimizmus.

A nárcizmus önmagát bálványozza, csak saját számításai teszik boldoggá. A nárcisztikus azt gondolja: „Az élet jó, ha nyereséges számomra.” Sőt odáig jut: „Miért kellene odaajándékoznom magam másoknak?” Mekkora kárt okoz a nárcizmus, a forgás saját szükségleteink körül, a közömbösség a többiek szükségleteivel szemben, saját esendőségünk és hibáink be nem vallása!

De a második ellenség, az önsajnálát is veszélyes. Az áldozatszerepben tetszelgő ember nap mint nap panaszkodik társaira: „Senki sem ért meg engem, senki sem segít, senki sem szeret, mindenkinek baja van velem!” Hányszor halljuk ezt a panaszáradatot! A szíve bezárul, miközben azt kérdezzeti: „Miért nem adják magukat nekem mások?” A drámában, melyben élünk, milyen visszatekintő az önsajnálát! Arra gondolni, hogy senki sem ért meg bennünket, és senki sem érzi azt, amit mi érzünk. Ez az önsajnálát.

Végül itt a pesszimizmus. Ennél a napi litánia így szól: „Semmi sem működik jól, sem a társadalom, sem a politika, sem az Egyház...” A pesszimista mérges a világra, de mozdulatlan marad, és azt gondolja: „Ugyan mi haszna lenne az adásnak? Teljesen hasztalan.” Mennyire káros a pesszimizmus, az, ha valaki mindent feketében lát, és azon siránkozik, hogy semmi sem tér vissza abból, ami korábban volt! Ha valaki így gondolkodik, az biztos, hogy a remény nem tér vissza.

E három – a tükrösten, a panaszisten és a negativitásisten – reményhiányban szenvedünk, és rászorulunk arra, hogy nagyra becsüljük az élet ajándékát, azt az ajándékot, amely valamennyien vagyunk. Ezért

szükségünk van a Szentlélekre, Isten ajándékára, aki gyógyít bennünket a nárcizmusból, az önsajnálattól és a pesszimizmustól, aki gyógyít bennünket a tükrösből, a panaszkodásból és a búskomorságból.

Szentlélek Isten! Éleszd fel bennünk a kapott ajándék emlékezetét! Szabadíts meg az önzőség bénultságától, és gyújtsd fel bennünk a vágyat, hogy szolgáljunk és jót tegyünk! Jöjj, Szentlélek, te, aki harmónia vagy, tégy bennünket az egység építőivé! Te, aki mindig adod magadat, tégy bátorrá, hogy ki merjünk lépni magunkból, hogy merjük szeretni és segíteni egymást, hogy egyetlen családdá váljunk! Ámen.

Forrás: <https://www.magyarokurir.hu/hirek/ferenc-papa-punkosdi-homiliaja-nem-vagyunk-so-rozatgyartott-babocskak>

„Meggyőződésem, hogy a Pápa továbbra is imádkozik Ukrajnáért az Atya ölelésében”

Többek között ezekkel a szavakkal fejezte ki háláját Ferenc pápa földi életéért és tevékenységéért Visvaldas Kulbokas érsek, Ukrajna apostoli nunciusa. A vatikáni sajtónak adott interjújában elmondta, hogy Ferenc pápának egész pápasága során fontos volt Ukrajna. „Pápasága 2013-ban kezdődött, és egy évvel később, 2014-ben már megkezdődött a háború Ukrajna ellen.”

„Ferenc pápa – mondta az érsek – gyakran használta a „sokszor szenvedett, meggyötört Ukrajna” kifejezést az országért mondott imafelhívásaiban. Együttérzését nemcsak állandó felhívásaival fejezte ki, hanem konkrét segítséggel is: hőszigetelt ruházatot, mentőautókat, gyógyszereket, áramfejlesztőket küldött. Az utolsó ilyen küldetés néhány héttel halála előtt történt, amikor Konrad Krajewski bíboros, az apostoli alamizsnahivatal vezetője négy mentőautót vitt Ukrajnába, amelyek életmentő orvosi eszközökkel voltak felszerelve.”

Az interjúban Visvaldas Kulbokas nuncius azt is megosztotta, hogy sokan felhívták, hogy részvétüket fejezzék ki, és sokak számára fontos jel volt, hogy éppen a húsvéti időszakban szólította az Úr magához Ferenc pápát.

A nuncius emlékeztetett arra, hogy Ferenc pápának egész pápasága alatt fontos volt Ukrajna: „Emlékszünk

a háború első időszakára, amikor Ferenc pápa nemcsak lelkileg akart közel lenni az ukrán néphez, hanem elindította a rendkívül fontos „Pápa Ukrajnáért” kezdeményezést is. Ez egy humanitárius kezdeményezés volt, amely nemcsak a katolikusokat, hanem más vallási közösségeket is érintett, sőt, nemcsak a vallási közösségeket. Célja az volt, hogy az egész szenvedő lakosságot elérje. Akkor elsősorban a Donyec-medence lakosságáról volt szó.

Aztán az elmúlt három év teljes körű háborúja során alig volt olyan vasárnapi Urangyala ima, olyan megszólalás, amelyben ne említette volna Ukrajnát. Ukrajna mindig a szívében volt, az imáiban, és meg vagyok győződve arról, hogy ez most is így van, amikor már a Mennyei Atya ölelésében van.”

Kulbokas érsek személyes emlékeit is megosztotta, visszaemlékezve arra az időszakra, amikor a Pápai Államtitkárságon dolgozott fordítóként és diplomataként. „Személy szerint azt a rendkívül fontos aspektust emelném ki, hogy Ferenc pápa fiatalos pápa volt. Azt mondta nekem egyszer, hogy szeret olyan emberekkel találkozni, akikből frissesség sugárzik. Ez volt az ő lelke. Ezért szeretett kreatív, bátor emberekkel találkozni. Egy friss, fiatalos pápa volt, aki olyan Egyházat akart látni, amely a szegények felé fordul, és mindig megújul. Nagy köszönet Neked, Ferenc pápa!”

Felhasznált forrás: <https://www.vaticannews.va/uk/vatican-city/news/2025-04/nunzio-kulbokas-pro-vidkhi-d-pa-py-frantsyska.html>

Ferenc pápa közelsége

Amikor 2013. március 13-án a pápai erkélyről ránk mosolygott és egyszerű szavakkal üdvözölt minket Péter 266. utóda, még nem gondoltam, hogy személyes életutam összefonódik az övével. Az első „személyes” találkozásunkig is élénk érdeklődéssel hallgattam megnyilatkozásait és figyelemmel követtem tetteit. Tetszett a mód, ahogyan jelen van közöttünk. Amikor próbáltam megfogalmazni, hogy számomra melyik szó fejezi ki leginkább pápaságát, ez a ki-fejezés sejlett fel előttem: KÖZELSÉG. Igen. Ő mindig közel volt, mindig elérhető volt. Pont úgy, mint Jézus.

Közel a szegényekhez, közel a menekültekhez, közel az elítéltekhez, közel a bűnösökhöz, közel a gyerekekhez, közel a nőkhöz, közel a laikusokhoz, közel a nem hívőkhöz... és még lehetne hosszan sorolni. Ferenc pápa számára a pápaság nem elszigetelt egyházi vezetői pozíció volt, hanem kísérés és jelenlét. Már megválasztásakor lemondott a pápai palota lakosztályairól és beköltözött a szerényebb Szent Márta-házba. Nem csak fizikailag jött közel az emberekhez – lelkiileg is elérhetővé tette magát, s ezzel sebezhetővé is. Ebben áll egyik újító nagysága.

„Isten stílusa három szóban foglalható össze: közelség, együttérzés,

gyöngédség” – fogalmazott egy alkalommal. És valóban: amikor átölelt egy beteget, lelassított a pápamobilban, meghallgatott egy menekültet, vagy a háború óta folyamatosan kifejezte a „meggyötört, sokat szenvedő ukrán nép” felé érzett közelségét, akkor ez a stílus öltött testet.

Érdekes volt visszaolvasni a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartományának akkori provinciális, Forrai Tamás sorait, melyeket az első jezsuita egyházfőről írt A Szív magazin 2013. áprilisi számában.

„Pápaként tovább viheti majd az előző szentatyák erényeit, a teológiai tudást és a lelkipásztori nyitottságot, lelki mélységet. Ferenc pápát nem lehet könnyen egyetlen „irányzathoz” sem besorolni, hiszen elismerten sokat tett a dél-amerikai egyház korszerűsíté-

téséért, teológiai megnyilatkozásai és erkölcsi érzékenysége alapján ugyanakkor azt kell mondanunk, hogy inkább visszafogott, katolikus vallási hagyományaink biztos talaján áll, miközben a kiengesztelődés és az újjáépítés embere, akinek valószínű sok hidat lesz alkalmja felépítenie új szolgálatában is.”

Jezsuita léte valóban meghatározta pápai munkásságát. Mélyreható reformokat indított. Átláthatóbbá tette a vatikáni pénzügyeket, megreformálta a Római Kúriát, és elindította a 2021–2024 közötti szinodusi folyamatot, amely a közös útkeresésre, párbeszédre és meghallgatásra épült. A megkülönböztetést és a szinodalitást az egyház stílusává tette. Szorgalmazta, hogy az egyház ne zárkózzon be templomai falai közé, hanem „menjen ki a perifériákra”. A papok, a püspökök és a hívek legyenek „a sebeket bekötőző mezei kórház” az emberi élet csataterein.

Első plébániai látogatásai egyházmegyéjében a külvárosokba vezettek. „Az evangélium nem maradhat elzárva egy-egy közösségben. El kell jutnia a perifériákra, az emberi életek perifériáira: oda, ahol a legnagyobb a szenvedés” – mondta. „Ki kell lépünk saját magunkból, a hit elfásult, szokványos megéléséből. Meglepetésekre, kreativitásra van szükség.”

Jezsuita léte ellenére a Ferenc nevet választotta. „Ne feledkezz el a szegényekről” – mondta a konklávé

mellette ülő barátja, Hummes bíboros. „Ez a szó behatolt ide” – mutatott a szívére a pápa. „A szegényekről pedig mindig Assisi Szent Ferenc jutott eszembe. Aztán a háborúkra gondoltam... és arra, hogy Ferenc a béke embere volt. Ferenc olyan ember, aki szereti és védelmezi a teremtést... Mennyire szeretném, ha az egyház szegény lenne a szegényekért” – mondta a VI. Pál teremben egybegyűlt több ezer újságírónak.

Ferenc pápa, akit sokan a gyöngédség apostolának neveznek, valójában rendkívül határozott tudott lenni abban, amit a püspököktől és a papoktól elvárt. Azt kérte tőlük, hogy küzdjenek a gondjaikra bízott népért. Legyenek „bárányszagú” lelkipásztorok, vigyázzanak a nyájára, hogy egyetlen bárány se tudjon elveszni. „Ezt kérem tőletek, legyetek bárányszagú pásztorok a nyáj körében, emberhalászok.”

A bíborosi konzisztóriumon így szólította meg az új bíborosokat: „A bíboros az egyházba lép be, nem pedig uralkodóházba. Segítsük egymást kölcsönösen, és kerüljük el, hogy uralkodói szokásokat vegyünk fel, mint a rivalizálás, fecsegés, csoportokra szakadás, előnyök keresése. A mi nyelvezetünk legyen az, ami az evangéliumé: igen, igen, nem, nem. Magatartásunk mértéke pedig legyen a nyolc boldogság, utunk az életszentség.”

Ezek mind a „közelség” egy másik arcát jelentik: nem hierarchiából való uralkodást, hanem testvéri együtt haladást. Egy olyan egyházat formált, ahol a nők, a fiatalok, a gyerekek, a szegények, a peremre szorultak valóban meghallgatásra találnak.

„Az Egyháznak női jelenlétére van szüksége, olyan nőkére, akik nemcsak hallgatnak, hanem tanácsot adnak, döntenek, irányítanak” – mondta. És meg is valósította. Gyakran idézte Máriát, mint a hit női archetípusát, és a női zsenialitást nem, mint szimbolikus, hanem valós vezetői adottságként kezelte. Ezt mondta: „Az Egyház nő nélkül nem lehet önmaga, mert az Egyház nő. Az Egyház menyasszony. Nem lehet megérteni az Egyházat női jelenlét és női szerep nélkül.”

Kijelentéseit tettek követték. 2021-ben első ízben nevezett ki nőt a püspöki kongregációba (most a Püspöki Diskasztérium része), amely a világ püspökeinek kinevezéséért is felelős. Ez az egyik legbefolyásosabb testület a Vatikánban. 2020-ban nevezte ki az első nőt, aki vezetői pozíciót kapott a Vatikán Államtitkárságán. Több nő kapott kulcsfontosságú szerepet a pápai bizottságokban, tanácsokban, egyetemi vezetésben, például női teológusok, közgazdászok és szerzetesek. 2021-ben Ferenc pápa mó-

dosította a kánonjogot, hogy a világi nők is hivatalosan betölthessenek olyan szolgálatokat, mint a lektori vagy akolitusi szolgálat (ezek korábban kizárólag férfiak számára voltak fenntartva).

A 2021–2024 között zajló szinódusi folyamatban Ferenc pápa külön hangsúlyt fektetett arra, hogy a nők – akár szerzetesek akár laikusok – hangját is meghallják. A záró szinódusi ülésen már nők is szavazati jogot kaptak, ami addig példa nélküli volt az egyház történetében.

Most visszakanyarodom írásom elejére. Magyarországon, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson „találkoztam” vele. Nagyon várt esemény volt, amit a covid járvány miatt elhalasztottak egy évvel. A budapesti Hősök terén megtartott záró szentmisére jött el. 2021. szeptember 12-t írtunk. Én már három bőrrönddel útra készen vettem részt ezen a felejtethetetlen szentmisén, ugyanis közösségi életem és tevékenységem sok évi magyarországi szolgálata után Ukrajnába szólított az Úr. Jézust követtem most is, mint már oly sokszor az életemben. Talán ezért is vésődtek mélyen belém a NEK-en elhangzott szavai: „Mit jelent Jézus nyomában járni? Azt jelenti, hogy járjuk az élet útját azzal a jézusi bizalommal, hogy Isten szeretett gyermekei vagyunk. Ugyanazon az úton járunk, mint Mesterünk, aki szolgálni jött, és nem azért, hogy neki szolgáljanak (vö. Mk 10,45). Azt jelenti, hogy mindennap odalépünk testvéreinkhez. Az Eucharisztia indít erre bennünket, hogy érezzük: egy test vagyunk, amelyet megtörnek a többiekért.”

Ferenc pápa a Hősök teréről 34. apostoli útjára tovább repült Pozsonyba. A „sors” úgy hozta, hogy az én repülőm is Kijevbe Pozsonyból indult szeptember 13-án. Szimbólumértékűvé vált ez számomra, aminek jelentőségét csak később fedeztem fel. Valahogy így tudnám leírni: nemzetközi eseménytől egy konkrét néphez, Istentől (az Eucharisziától) az emberhez, s közben „kéz a kézben” az Egyházzal.

Aztán felszállt a gép, hogy Isten egy másik szeretett földjén leszálljon velem és „megtörsem a többiekért”. És milyen érdekes! Véletlen egybeesés csupán? A szentsegímdadás szépségét, isteni horderejének új arcát éppen Ukrajnában fedte fel előttem az Úr...

Ferenc pápa a legegyszerűbb szavakkal is képes volt a legmélyebb emberi érzésekig elérni, s mindezt olyan hitellességgel tette, amitől az ember önkéntelenül is megáll, és elgondolkodik. Hagyjuk, hogy öröksége hasson ránk, járja át szívünket, lelkünket, életünket!

Molnár M. Katalin

„Ő a mi pápánk”

Interjú Szendrey Anitával és Duló Lászlóval

Szendrey Anita és Duló László házasságkötésük után közvetlenül Rómába utaztak, mégpedig Ferenc pápához, hogy az Ő áldásában is részesüljenek közös életük hajnalán. Most az interjúban Ferenc pápáról őrzött emlékeiket, a Vatikánban átélt élményeiket osztják meg velünk.

**– Honnan jött az ötlet, hogy friss házasként a pápa áldásáért zárando-
koljatok el Rómába?**

ANITA: – Czapkó Mihály ismerős pap barátunk említette a lehetőséget, hogy a friss házások, akik az elmúlt egy évben kötöttek házasságot, igényelhetik a pápa áldásában való személyes és közvetlen részvételüket.

– Hogyan történik a jelentkezés egy ilyen áldásra?

ANITA: – Online le kellett töltenünk egy igénylőlapot, azt ki kellett tölteni. Szükség volt a házassági anyakönyvi kivonatunk olasz fordítására, azt is csatolnunk kellett az igénylőlaphoz.

– Esküvő után mennyi idővel történt ez az utazás?

LACI: – Két nap. Szombaton volt az esküvőnk és kedden már Rómában voltunk.

– Miként fogadtak benneteket a Vatikánban?

ANITA: – Menyasszonyi és vőlegényi öltözetben érkeztünk meg. Ennek ellenére szigorúan ellenőrizték az iratainkat, majd bemehettünk a pápához. Pápai audencia keretében történt a találkozás. Összesen körülbelül 30-40 házaspár gyűlt össze, akik különböző országokból érkeztek. Majd az audencia után a bazilika előtt sorakoztunk fel. A Szentatya minden házaspárral egy rövid személyes beszélgetést folytatott és kezet fogott. Voltak, akik rózsafüzért vittek és kérték, hogy áldja meg. Laci német szakos, így mondott neki néhány szót.

– Laci, mit mondtál a pápának?

LACI: – Megköszöntem a lehetőséget és kértem az áldását. Elmondtam neki, hogy örülünk, hogy ott lehettünk és személyesen találkozhattunk vele. És akkor megáldott bennünket. Ezt mondta: Isten áldása legyen veletek és az utódaitokkal.

ANITA: – A pápát egy férfi kíserte, aki minden házaspárnak átnyújtott egy emlékképet. Egyébként Czapkó Mihály atyától kaptunk ajándékba egy másik pápai áldást. Papír alapon, díszítéssel, a négy bazilikával. A nevünk után ez a szöveg következik: ...házasságára kéri a Szűzanya oltalmát, családjukat és gyermekeiket védje meg.

– Lelkileg milyen élmény volt számotokra ez az esemény? Mennyire határozza meg az életeteket, házasságotokat?

LACI: – Ha csak beszélünk róla, például most is, akkor szinte kiráz a hideg. Nagyon meghatározó élmény. Amikor erre az eseményre gondolkodom, akkor örvendezik a lelkem.

ANITA: – Találkoztunk már korábban is a pápával egy szentté avatási szertartáson, de csak távolról láttuk őt. Itt pedig személyesen találkozhattunk vele, miattunk volt ott, kezet fogott velünk, megáldott, a szemünkbe nézett jószágos szemeivel. Az a kisugárzás felejthetetlen. Jámor, nyitott,

jóindulatú, egyszerű ember. Valahogy korábban úgy képzeltem, hogy számára ez olyan „szalagmunka”, mert annyi dolga van. De egyáltalán nem! Mindenkire fordított két-három percet és nem sajnálta az idejét, valóban szeretetteljes találkozás volt. A Vatikánban készült fotó látható helyen van nálunk elhelyezve, és amikor rápillantunk egy-egy nehéz helyzetben, akár a kapcsolatunk van mélyponton, akkor érezzük, hogy van egy plusz, egy áldás az életünkben, ami azt sugallja, hogy fel kell állni, nem szabad elengedni sem magunkat, sem egymás kezét. Ez mindig megerősített, segített, hogy kitartsunk. Nagy kegyelem.

– Hogyan érintett most titeket a pápa halálának a híre?

LACI: – Nehezen. Beszéltünk is erről a munkatársaimmal, akik nagyrészt reformátusok. Örültem, hogy mesélhettem nekik is a találkozásomról a pápával.

ANITA: – Valahogy úgy tudnám mondani, hogy ő a mi pápánk. Nekem anyukám is eszembe jutott, aki szintén halála előtt sokat fulladt, hasonlóak voltak a tünetek, ezért nagyon átéltem a pápa utolsó heteit. Tudom, milyen az, amikor nincs levegő...

Fehér Rita

Robert Francis Prevost személyes emlékei Ferenc pápáról

Ferenc pápa halála után nem sokkal Robert Francis Prevost bíboros meghatódva osztotta meg személyes emlékeit a vatikáni médiával. Elmondta, hogy akkor ismerte meg Jorge Mario Bergogliót, amikor Buenos Aires érseke volt. Mindig olyan ember benyomását keltette benne, aki hitelesen, következetesen akarja megélni az evangéliumot – emlékezett vissza.

Azokban az időkben, amikor az Ágoston-rend generális perjele volt, többször volt alkalma találkozni és beszélgetni vele, informálisan és intézményesebb kérdések miatt is, amikor még bíborosként az argentin testvéreinél tett látogatásokat.

Megválasztása után Ferenc pápa 2013. március 13-án első nyilvános szentmiséjét a vatikáni Szent Anna-plébánián mutatta be, amelyet az Ágoston-rendi szerzetesek lelkipásztori gondozására bíztak, és ebből az alkalomból Prevost ismét találkozott vele. „Kíváncsi voltam, emlékszik-e rám. Amikor megérkezett, belépett a sekrestyébe, meglátott, azonnal felismert, és beszélgetni kezdtünk.”

„Mivel mandátumom még abban az évben lejárt, arra gondoltunk, meghívjuk a Szentatyát, hogy augusztus 28-án elnököljön a generális káptalan nyitó szentmiséjén” a római Campo Marzio-i Szent Ágoston-bazilikában. Bergoglio pápa mindenki meglepetésére örömmel elfogadta a meghívást. Jól ismerte ezt a templomot, mert amikor bíborosként a fővárosba érkezett, mindig a közelben,

a Via della Scrofán lévő Casa del Cleróban szállt meg, és Szent Mónika sírjához járt imádkozni.

Alig több mint egy évvel később, 2014. november 3-án Ferenc pápa kinevezte Robert Francis Prevostot a perui chichlayói egyházmegye apostoli adminisztrátorává, majd püspökévé. A Lambayeque régióban lévő kis nyáj lelkipásztoraként is találkozott vele, aki mindig kifejezte aggodalmát ezekért a népekért. „Mindig megkérdezte tőlem: »Hogy vagy? Hogy mennek a dolgok?«” „Nagyon sokat adott az Egyháznak, a közelség gesztusai ékesszólóan beszélnek.”

Felidézte Ferenc pápa 2018-as perui apostoli látogatását is, és azt a 99 éves vak asszonyt az egyházmegyéjéből, aki azért jött Trujillóba, mert találkozni akart a Szentatyával. A pápa „Kiszállt az autóból, odament hozzá, és üdvözölte. Sok ilyen példát hagyott ránk; gyönyörű emberségében az evangéliumot akarta megélni és továbbadni.”

Robert Francis Prevost kiemelte Ferenc pápa örömét is, ugyanazt az

örömet, amely sugárzik az Evangélium gaudium kezdetű apostoli buzdításából, amely az evangélium hirdetéséről szól a mai világban: „Emlékezzetek arra, amit az evangélium mond, és amit ebben a húsvéti időszakban megismétlünk: éljük meg az evangélium, a hit örömét, ismerjük fel Jézus Krisztust.”

Prevost bíboros Ferenc pápa halála után felidézte első apostoli útját Lampedusán, és a migránsokhoz való közelségét egészen az utolsó hónapokig, februárban – amikor az illegális bevándorlók és menekültek tömeges kitoloncolási programját végrehajtották – levelet írt az Egyesült Államok püspökeihez „annak fontosságáról, hogy közel legyünk a szenvedőkhöz, és olyan legyen a szívünk, mint Jézus Krisztusé”.

Megemlítette Ferenc pápa utolsó látogatását a Regina Coeli börtönben nagycsütörtökön – egy olyan gesztust, amely „sokat elárul: számos egészségügyi problémája, nehézségei ellenére oda akart menni, hogy megtegye, amit minden évben megtesz, hogy az Egyház életében olyan fontos napot a rabokkal együtt ünnepelje, és így közvetítse azt a közelséget, azt a szeretetet, amelyet Jézus hagyott ránk, mindannyiunkra”.

A Püspöki Dikasztérium prefektusaként két éven át minden szombat délelőtt találkozott Ferenc pápával. „A végsőig mindent a szolgálatának, a munkájának, az Egyház szolgálatának akart adni” – emlékezett visz-

sza Robert Francis Prevost. „Kezdetben reggel 8 órakor volt a találkozó. De néha 7.30-ra érkeztem, és ő már várt rám, ezért elkezdtem egy kicsit korábban menni, és néha ő is előbb jött.” Fontos témákat beszéltek meg, ugyanakkor Ferenc pápa gyakran megjegyezte az audienciák végén: „Ne veszítsd el a humorérzékedet, mosolyognod kell.” Felidézte Morus Szent Tamás imáját, amelyet Ferenc pápa többször idézett, arra buzdítva, hogy „a nagy felelősséggel járó dolgokban az Úr kegyelmébe vetett nagy bizalommal haladjunk előre”.

Ferenc pápa nem kímélte magát az Egyház szolgálatában, és mindig nagyon tájékozott volt. „Sokszor már mielőtt megérkeztem, tanulmányozta a dolgokat, tudta, milyen döntéseket akar meghozni. Figyelemmel kísérte nemcsak a Püspöki Dikasztérium munkáját, hanem – több prefektussal folytatott beszélgetésből tudom – a többi dikasztériumét is. Nagyon szerette az Egyházat, és küldetésének érezte, hogy végigvigye, amit megértett. Fáradhatatlan volt, még az utolsó hetekben is, a kórházi kezelését követően. Amikor visszatért a Szent Márta-házba, találkoztunk néhányszor, és ezeken az alkalmakon láthattam, milyen bátor volt: mindenét odaadta az Egyház szolgálatára.”

Pontifikátusa során „mindannyiunknak átadta ezt a lelkületet, hogy akarjuk folytatni azt, ami a II. Vatikáni Zsinattal elkezdődött: mindig meg kell újítani az Egyházat, ami „semper reformanda est” (mindig megújulásra szorul). Robert Francis Prevost felidéz-

te Ferenc pápa válaszait, amelyeket egy interjúban adott a XXIII. János által annyira akart zsinatról: „»Még sok a tennivaló, folytatni kell.« Alapvető szellemiség, hozzáállás ez mindannyiunk számára. Nem állhatunk meg, nem fordulhatunk vissza. Meg kell látni, milyennek akarja a Szentlélek az Egyházat ma és holnap, mert a mai világ, amelyben az Egyház él, nem ugyanaz, mint a tíz vagy húsz évvel ezelőtti világ – állapította meg. – Az üzenet mindig ugyanaz: hirdessük Jézus Krisztust, hirdessük az evangéliumot, de ma más módja van annak, hogy elérjük a embereket, a fiatalokat, a szegényeket, a politikusokat.” Prevost hangsúlyozta, hogy Ferenc pápa erős üzenetet hagyott a világ hatalmasságainak, és haladni kell előre.

A Ferenc pápa által ránk hagyott tanítások közül mindenekelőtt „a sze-

gények iránti szeretetet” kell kincsként őrizni – jegyezte meg. – „Szegény Egyházat akart, amely a szegényekkel jár, amely a szegényeket szolgálja... Úgy gondolom, hogy az evangélium üzenetét sokkal jobban megértjük a szegények tapasztalataiból, akiknek semmiük sincs, akik megpróbálják megélni a hitet, és mindent Jézus Krisztusban találnak meg. Azt hiszem, hogy ebben az értelemben a pápa nagyon nagy példát hagyott a világ számára. Személy szerint rám is, perui püspökként, misszionáriusként végzett munkám kapcsán és sok más dologban.”

De hogyan lehet Ferenc pápa örökségét továbbvinni? Nehéz válaszolni erre néhány órával a pápa halála után – állapította meg tárgyilagosan Robert Francis Prevost. „En személy szerint úgy gondolom, hogy a veszteség, a szomorúság ezen időszakát mindenekelőtt csendben, mély elmélkedéssel, hálával kell megélni. Nekem legalábbis sok időre lesz szükségem ahhoz, hogy értékeljem, hogy igazán megértsem, amit a pápa rám, az Egyházra és a világra hagyott” – zárta gondolatait. Fontosnak tartotta, hogy „úgy éljük meg ezt a pillanatot, mint a nagyszombatot, még akkor is, ha már megünnepeztük Krisztus feltámadását”; úgy éljük meg ezt a nagy misztériumot, ami az élet, ahogy Ferenc pápa tanítani akarta nekünk.

Forrás: Vatican News; <https://www.magyarokurir.hu/xiv-leo/xiv-leo-papa-robert-francis-prevost-szavai-biboroskent-ferenc-paparol>

XIV. Leó, az új pápa

Robert Francis Prevost OSA Ágoston-rendi szerzetest, amerikai bíborost és a Püspöki Dikasztérium korábbi prefektusát május 8-án választották meg Róma 267. püspökének, Szent Péter utódának.

Szinte rekordidő alatt, a negyedik szavazás után a Katolikus Egyház új pápát választott. A neve meglepetés, de nem teljesen: Robert Francis Prevost, amerikai állampolgár, 2023 óta szolgál a Vatikánban. „Félelem nélkül, Istennel és egymással kéz a kézben haladjunk előre!”

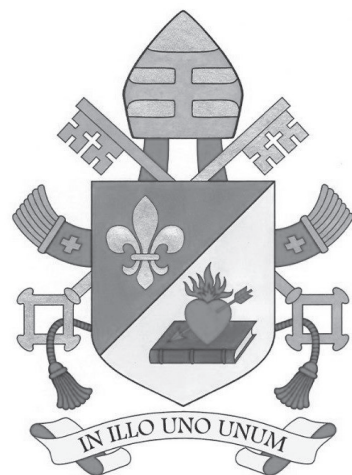
Kicsoda XIV. Leó, az új pápa? A név kevésbé ismert, de néhány perc alatt mindenki utánanézett eredetének, és elkezdte megszeretni. Egy olyan emberről van szó, akinek életrajzában számos fontos lelkipásztori, kulturális és emberi tapasztalat található.

Érdemes felidézni a pápa történetének néhány részletét. 1955. szeptember 14-én született Chicagóban (Illinois állam). 2023-tól a Püspöki Dikasztérium prefektusa és bíboros volt. 1977-ben lépett be a Szent Ágoston-rendbe, 1981-ben tett örökfogadalmat, és a következő évben szentelték pappá. Tanulmányait a Chicagói Katolikus Teológiai Unióban végezte, majd licenciátust és doktorátust szerzett kánonjogból a római Szent Tamás Akvinói Egyetemen. Az 1980-as évektől Peruban volt misszionárius, főleg Trujilloban szolgált lelkipásztoriként valamint a képzésben vett részt. Prior és egyházi jogi helynök is volt.

Egy pápa, aki ősi karizmából ér-

Roma, 27. V. 8 maggio 2025

kezik: 1999-ben megválasztották az amerikai Ágoston-rend tartományfőnökévé, majd 2001-ben a rend generális priorjává. 2013-ban tért vissza az Egyesült Államokba, majd Ferenc pápa újra Peruba hívta, ahol 2014 és 2023 között Chiclayo püspökeként, előtte apostoli kormányzóként szolgált. Fontos vatikáni dikasztériumok tagja volt, 2023-ban nevezték ki a Püspöki Dikasztérium prefektusává és a Latin-Amerikáért felelős Pápai Bizottság elnökévé, így kulcsszereplővé vált az új püspökök kiválasztásában. Ferenc pápa 2023. szeptember 30-án kreálta bíborossá.

Dominique Mamberti bíboros protodiakónus bejelentése hatalmas tapsvihart váltott ki a zsúfolásig telt Szent Péter téren. A kezdeti meglepetés után öröm tört ki, a lobogó zászlók az Egyház egyetemességéről tanúszkodtak. Már azelőtt, hogy kimondták volna az új pápa nevét, a világméretű öröm és meglepetés érzése végig-

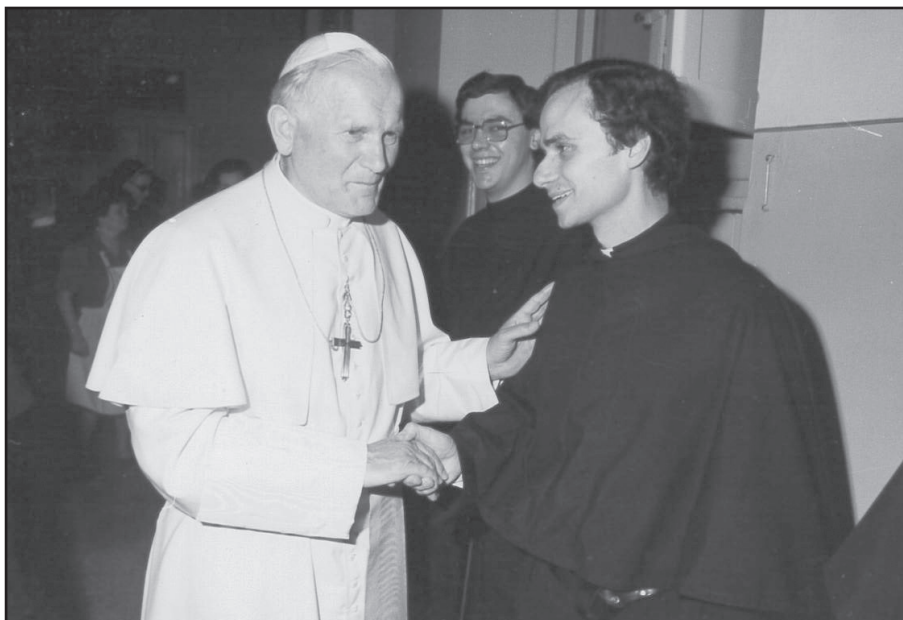
söpört a téren és a médián keresztül: a történelem folytatódik, és ismét van Rómában egy „fehér ruhás” ember, aki vallási és politikai különbségeken túllépve erkölcsi tekintélyt jelent.

Az új pápa első szavai egyszerűek voltak. Ha II. János Pál azt mondta: „nyissátok meg Krisztusnak az ajtókat”, XVI. Benedek a hit központságát hangsúlyozta, Ferenc pápa a közvetlenséget a jól ismert „jó estét!” köszöntéssel vezette be, akkor XIV. Leó egyértelműen a békéért fohászkodott: „Béke Veletek!... azt szeretném, hogy ez a békeköszöntés belépjen a szívetekbe, hogy elérje családjaitokat, az összes embert, bárhol éljen is, elérje az összes népet, az egész földet.”

Ezután következett Róma városának és az egész világnak szóló áldás, akárcsak Ferenc esetében. „Isten szeretet bennünket, Isten mindnyájatokat szeret! És a rossz nem fog győzni!” És ismét: „Félelem nélkül, kéz a kézben Istennel és egymással haladjunk előre.” Még egy keresztényi gondolat: „Krisztus előttünk jár...hidakat építeni, párbeszéddel, találkozással! Mindannyian egyesüljünk, hogy mindig békében élő egyetlen nép lehessünk!”

Majd Ferenc pápa örökségére utalva köszönetet mondott neki és bíboros testvéreinek. „... veletek együtt járjak, összetartó Egyházként, mindig a békére és az igazságosságra törekedve (...) hogy félelem nélkül hirdessük az evangéliumot (...) Szinodális Egyház akarunk lenni, úton járó Egyház,

mely mindig békére törekszik, mindig szeretetre törekszik, mindig közel lenni igyekszik, különösen azokhoz, akik szenvednek.”

Nem feledkezett meg Ágoston híres mondásáról sem: „Veletek vagyok keresztény, értetek vagyok püspök. Ennek szellemében haladhatunk mindannyian együtt az Isten által számunkra előkészített haza felé.”

A Katolikus Egyház egységet és döntőképeséget tudott tanúsítani: a 133 bíboros „kalapjából” – a Szentlélekre hallgatva – egyetlen név jött elő. Az egység, amely az Egyház ismeretőjegye, ezúttal is megmutatkozott.

A Katolikus Egyház egyetemes: a

bíborosi kollégium nemzetiségi megoszlása is erről tanúskodik. Az új pápa földrajzi származása is sokatmondó: amerikai – épp akkor, amikor az Egyesült Államok identitása mély válságban van, beleértve a katolikus szférát is.

Az Egyház szent: most a pápára nagy felelősség hárul, hogy megerősítse a híveket a hitben, szívében hordozza az evangéliumot, és munkálkodjon az egyetemes testvériség megvalósításáért és a keresztény, nép szentségéért.

Végül az Egyház apostoli. A korábbi pápák – VI. Pál, I. János Pál, II. János Pál, XVI. Benedek, Ferenc, most

pedig XIV. Leó – öröksége azt mutatja, hogy a Katolikus Egyház képes a különbözőségeken is kifejezni a folytonosságot. Melyik más nagy társadalmi szervezet tudott az elmúlt évszázadban ilyen sokféle pápát adni, akik mélyen eltérő érzékenységgel mégis mind az Egyház építésén dolgoztak? Ki más „művelte” olyan kitarítón a négy párbeszédet – a katolikus egyházon belül, az ökumenikus, a vallásközi és a kortárs kultúrával való párbeszédet –, amelyeket VI. Pál a Tanítóhivatalban rögzített, a világ békéje érdekében? Egyetlen szervezet sem.

Az új pápa előtt számos, belső és külső kihívás áll: a katolikus egyházon belüli reformok megerősítésétől a digitális forradalomig, amely átalakítja az emberi kapcsolatokat; a „darabokban zajló harmadik világháborútól” kezdve az igazságosság nagy kihívásáig (nem véletlen a névválasztás: XIII. Leó a katolikus társadalmi tanítás elindítója volt), a férfiak és nők kapcsolatának kérdéséig az LMBTQ korszakban, a vallásközi viszonyoktól a keresztények jelenlétének formáig a világban.

Jelmondatának ezt választotta: „In illo uno unum”, Szent Ágoston-idézet, amely magyarul így szól: „Öbenne, az egyetlenben egy” – egyértelmű utalás az Egyház egységére.

Forrás: Città Nuova. 2025. május 8.
Michele Zanzucchi

Ágoston-rend (Ordo Sancti Augustini – OSA)

A rend gyökerei a nyugati szerzetesség kezdetéig nyúlnak vissza, azokig az első remetecsoporthoz, amelyek Szent Ágoston reguláját követték. A Szent Ágoston-rend 1244-ben született, amikor IV. Ince pápa a különféle remeteközösségeket egyetlen koldulórendben egyesítette. Majd IV. Sándor pápa Licet ecclesiae catholicae kezdetű bullájával (1256) megerősítette a rendet, melynek tagjai alapítójuknak Szent Ágostont ismerték el. Az Ágoston-rend közösség, mely – regulájuk szavaival élve – „egy szív, egy lélek Istent keresve”.

1700 éve történt

A niceai zsinat öröksége

A niceai zsinat 1700. évfordulóját ünnepeljük az idén. A Nagy Konstantin császár által összehívott első egyetemes zsinatra, mely 325. május 20. és július 25. között zajlott, a mai Törökország területén fekvő Niceában (ma: İznik) gyűltek össze az egyházatyák, hogy egységet teremtsenek a keresztény hit alapjainak meghatározásában, és megakadályozzák az egyre mélyülő teológiai megosztottságot. Az akkori pápa, I. Szilveszter képviselőket küldött, ő maga öreg kora miatt nem volt jelen a zsinaton. A képviselők között volt Atanáz, a későbbi Nagy Szent Atanáz püspök és egyházatnító, aki diakónusként kísérte el Alexandrosz alexandriai pátriárkát a zsinatra.

A zsinat egyik legfontosabb eredménye a niceai hitvallás megalkotása volt. A zsinat az ariánus viták kapcsán határozottan kiállt Krisztus istensége mellett, ezzel irányt mutatva a keresztény teológia és dogmatika további fejlődésének.

Az évforduló nem csupán a múltba való visszatekintés lehetőségét kínálja, hanem alkalmat ad arra is, hogy újra gondoljuk a zsinat üzenetét a 21. század fényében. A mai világ vallási sokszínűsége, az ökumenikus párbeszéd igénye, valamint a hit és társadalom viszonyának új kihívásai ismét előtérbe helyezik az egység, a párbeszéd és az alapvető hitelvek világos megfogalmazásának fontosságát. A niceai zsi-

nat szellemisége ma is arra hív, hogy a megosztottság helyett közös alapokat keressünk a felekezetek között, a hívő és nem hívő emberek között.

Néhai Ferenc pápa, aki személyesen szeretett volna ellátogatni Törökországba az évforduló kapcsán, 2024. november 28-án találkozott a Nemzetközi Teológiai Bizottság tagjaival, akiknek többek között ezeket mondta:

„A jubileumi év arra hív minket, hogy újra felfedezzük Krisztus arcát, és hogy Őbenne találjuk meg ismét életünk középpontját. És ebben a szentében alkalmunk lesz megünnepelni az első nagy egyetemes zsinat, a niceai zsinat 1700. évfordulóját is. Én is úgy tervezem, hogy ellátogatok oda.

Ez a zsinat mérföldkővet jelent az Egyház – és az egész emberiség – történetében, mert ott fogalmazták meg és vallották meg azt a hitet, amely Jézusban, az Isten Fiában, aki értünk és üdvösségünkért testet öltött, olyan világossággként jelenik meg, amely

megvilágítja a valóság értelmét és az egész történelem végső rendeltetését.

A niceai zsinat, amikor kimondta, hogy a Fiú egylényegű az Atyával, valami alapvetőt emelt ki: Jézusban megismerhetjük Isten arcát, és egyúttal az ember arcát is, hiszen Őbenne fedezhetjük fel, hogy Isten gyermekei vagyunk, és egymás testvérei. Ez a Krisztusban gyökerező testvériség pedig számunkra alapvető erkölcsi feladatot jelent.

Fontos tehát, hogy plenáris ülésük nagy részét egy olyan dokumentum kidolgozásának szenteljék, amely azt kívánja megvilágítani, mit jelent ma az a hit, amelyet a niceai zsinaton vallottak meg. Ez a dokumentum értékes eszköz lehet a jubileumi év során: megerősítheti és elmélyítheti a hívők hitét, valamint – Jézus személyéből kiindulva – gondolatokat és támpontokat adhat egy új kulturális és társadalmi paradigma kialakításához is, amelyet Krisztus embersége inspirál.”

Ez a dokumentum el is készült, a Nemzetközi Teológiai Bizottság 2025. április 3-án hozta nyilvánosságra. A kiadott dokumentum bevezető része a niceai zsinat 1700. évfordulójának teológiai jelentőségét tárgyalja.

A zsinat egyértelműen kimondta: Jézus Krisztus „egylényegű az Atyával” – nem alárendelt, nem csak hasonló, hanem valóban Isten Fia. Ez a kijelentés meghatározta a keresztény hit kereteit. A dokumentum szerint a niceai hitvallás istencsereket formában fogalmazza meg a hit igazsá-

Nikaia

A Konstantinápolyi Ökumenikus Patriarchátus küldöttsége Ferenc pápával (Vatican Media)

gait. Nem pusztán elméleti tételekről van szó, hanem olyan valóságról, amely élteni és átalakítja a hívő közösséget. A Szentháromságba vetett hit, Jézus Krisztus megváltó művének felismerése és a Lélek működésének elismerése olyan fény, amely ma is beragyoghatja az emberi életet.

Ferenc pápa többször is hangsúlyozta, hogy a niceai hitvallás kulcsfontosságú lehet az ökumenikus párbeszédben. Ez az a közös alap, amelyre a legtöbb keresztény felekezet ma is épít. A dokumentum is megállapítja: a 1700. évforduló kivételes lehetőség arra, hogy a keresztények újra felfedezzék egységüket a közös hitben.

Bár történelmileg a zsinat után még hosszú folyamat vezetett a teljes elfogadásig – például a Szentlélekre vonatkozó tanítás pontosítása csak 381-ben, a konstantinápolyi zsinaton történt meg –, a folyamat egészét a „hit továbbélése és elmélyülése” jellemezte. A dokumentum hangsúlyozza: a niceai hitvallás az élő hagyomány része, amely különösen a liturgiában és a közösségi imádságban mutatja meg hatását.

A mai világ sokszor bizonytalan a hit, az igazság és a közösségi összetartozás kérdéseiben. A dokumentum rámutat: a niceai zsinat üzenete ma is releváns válasz lehet az igazságkeresésre és az emberi méltóság kérdésére. Krisztusban nemcsak Isten arcát ismerjük fel, hanem az ember igazi arcát is – a megváltott és felemelt ember képét.

A teológiai bizottság célja, hogy a dokumentum ne csak tudományos elemzés, hanem lelkipásztori segítség is legyen a híveknek a jubileumi évben. A jubileum során a hívek világszerte megújíthatják hitüket a hitvallás szavai szerint: „Hiszek az egy Úrban, Jézus Krisztusban...”

A dokumentum utolsó gondolata evangéliumi képpel él: „Ha világosságot gyűjtanak, nem teszik véka

alá, hanem a tartóra, hogy világítson a ház minden lakójának” (Mt 5,15). A niceai hitvallás ilyen mécses: fény, amely nem halványult el 1700 év alatt, és amely ma is képes reményt és világosságot vinni a keresztények életébe – és rajtuk keresztül a világba is.

A hit, amelyet a zsinat megvallott, nem vesztett erejéből. Épp ellenkezőleg: a hit megújítása Jézus Krisztusban a legfontosabb küldetés, amely minden keresztényt hív, bátorít és ösztököl – 2025-ben és azon túl is.

Raniero Cantalamessa bíboros, kapucinus szerzetes, aki 45 éven át volt a pápai ház szónoka, a niceai zsinat évfordulója kapcsán a „The Tablet” című katolikus hetilap hasábjain többek között ezt írta: „Az a számtalan történettudományi, teológiai és ökumenikus kezdeményezés, amelyre a nikaiai évforduló kapcsán sor fog kerülni, szín-

te teljesen érdektelen lesz Isten és az egyház szempontjából, ha nem azt a célt szolgálja, amelyet Nikaia szolgált, vagyis nem erősíti meg és nem ébreszti fel ismét – ha szükséges – a keresztényekben a Krisztus istenségébe és a Szentháromságba vetett hitet. Ezerhét-száz évvel ezelőtt az egyház hatalmas erőfeszítést tett, s hitével fölébe emelkedett minden emberi rendszernek és minden értelmi ellenállásnak. A hit hulláma felcsapott a legmagasabb pontra, és ott hagyta nyomát a parti sziklán. Ma arra van szükség, hogy ismét a magasba csapjon a hit hulláma; az egykor hagyott nyom nem elég. Nem elég, ha csak ismételtetjük a nikaiai hitvallást – a Krisztus istenségébe vetett hitnek is a magasba kell csapnia ismét.”

Molnár M. Katalin

Felhasznált forrás: vatican.va, vaticannews.va, doctrinafidei.va, vigilia.hu

Szentmise Ferenc pápáért a munkácsi Szent Márton-székesegyházban

Április 25-én a munkácsi szent Márton-székesegyházban megható szentmise keretében emlékeztek meg elhunyt Ferenc pápáról. A szertartást Lucsok Miklós OP püspök, munkácsi megyéspüspök mutatta be, számos pap és hívő részvételével, akik közösen imádkoztak a Szentatya lelki üdvéért.

Prédikációjában Miklós püspök méltatta Ferenc pápa alázatát, bátorságát és elkötelezett szolgálatát, amely az utolsó évek kihívásai közepette is rendíthetetlen maradt. Kiemelte, hogy a pápa bátran vállalta a nehéz döntéseket, és állhatatosan imádkozott minden nap a háború sújtotta Ukrajnáért is.

A püspök hangsúlyozta: Ferenc pápa nagy öröksége, hogy új lendületet adott a szinodális gondolkodásnak az Egyházban – annak a közösségi útnak, amelynek során a hívők közösen, a feltámadt Krisztus szavára figyelve keresik az igazságot. Miklós püspök arra buzdította a híveket, hogy tanulják meg meghallani a feltámadt Krisztus szavát, hiszen enélkül az egyház könnyen a formalizmus csapdájába eshet.

„Fontos, hogy meghalljuk, mit mond a feltámadt Krisztus ma a közösségnek – nem a múlt Jézusa, hanem a ma élő, feltámadt Krisztus szól hozzánk” – hangsúlyozta. A híveket arra buzdította, hogy ha valaha is felszínesen vagy igazságtalanul ítélték meg Ferenc pápát, most van itt az ideje a bocsánatkérésnek és a megbocsátásnak. Emellett arra kérte a jelenlévőket, hogy imádkozzanak a bíboroso-

kért is, hogy a Szentlélek vezetésével válasszák meg az új pápát a Római Katolikus Egyház élére.

A szentmise során a könyörgések és énekek ukrán és magyar nyelven szóltak meg, kifejezve a hívek egységét és háláját. A liturgia végén a közösség közösen énekelte el a Regina Coeli-t, majd együtt imádkoztak az elhunyt pápa lelki üdvéért.

Ferenc pápa temetési szertartására április 26-án délelőtt került sor a Vatikánban, amelyen Ukrajna római katolikus közösségét Mieczysław Mokrzycki, a Lembergi főegyházmegye érseke képviselte.

Molnár M. Katalin
Fotó: Reshetar Tetjana

Ravenna mozaikjaitól La Verna misztériumáig

Egy megújító és lélekemelő zarándokút

Korán keltem. Valószínűleg az utazás izgalma ébresztett fel, de nem bántam, mert nem mindennapi eseménynek néztem elébe. Zarándoklatra indultam sokadmagammal Assisibe és Rómába. Sok-sok évvel ezelőtt kicsit zavart volna, hogy számomra ismeretlenekkel leszek összeférve. Az eltelt közel negyven év alatt azonban megtanultam másképpen tekinteni az emberekre. Mindenki Jézussal találkozom.

Az aznapi evangélium beszédes volt és mélyen érintett. A számtalanszor hallott tékozló fiú története most, Jónás atya magyarázatával újabb megvilágítást kapott. Örökség és vagyon. Nem ugyanaz! Mi egy örökség nyomába indultunk. Az egyház 800 éves öröksége nyomába, Szent Ferenc és Szent Klára útján.

A lenyugvó nap a Zalai-dombság kicsiny településén, Homokmárámban ért minket, ott találkozott a hat mikrobusz és annak „legénysége”. Sokfélék voltunk. Idősek, fiatalok, középkorúak, házasságok és más elköteleződésben élők, de mindnyájan a megújulás, a megtérés, az újrakezdés vágyával érkezünk. Zarándoklatunk motivációját meg is osztottuk egymással a nyitó ismerkedő körben. Többnyire a Nagyszőlősi járásból, a ferences atyák missziós területeiről jöttünk össze. Az újra találkozás öröme járta át az utazás napjait, mivel a háború sokakat elszakított egymástól.

Tudatosult bennünk, hogy nem kirándulni, hanem zarándokútra indulunk, ami nem csupán utazás egyik földrajzi pontból a másikba, hanem sokkal inkább egy szívből induló és Istenhez tartó belső út testvéri közösségben. A keresztény hagyományban a zarándoklat a hit útjának szimbóluma: az ember útra kel, hogy Istenhez közelebb kerüljön – és közben önmagára is mélyebben rátalál. Mi is kiléptünk a megszokottból, otthagytuk a hétköznapiakat, hátra hagytuk a komfort zónánkat, és vállaltuk az utat, a fáradságot, az időjárás viszontagságait, a kényelmetlenséget – mindezt azért, mert többre vágytunk. Vágytunk a csendre, az elmélyülésre, a találkozásra – Istennel, önmagunkkal, egymással.

A Nyolc boldogság közösség nővérei, köztük Kvascsuk Anika, nagy szeretettel fogadtak minket. Ott töltöttük az

éjszakát, és másnap kora reggel indultunk tovább. Zarándokutunk során négy különleges helyet érintettünk: Ravennát, Assisit, Rómát és La Vernát.

Ravennában a híres Sant'Apollinare in Classe bazilikát néztük meg. Nem véletlenül esett a választás erre a bazilikára. Zarándoktársunk, András – aki Jónás atyával és Attilával együtt szervezték meg a programot – Itália iránt érzett szenvedélyes szeretettel mutatott rá a bazilika fontosságára. Az 549-ben felszentelt templom a keresztény művészet egyik legszebb bizánci emléke, mely méltán vált a világörökség részévé. A bazilika belső terét a hatalmas, arany háttérrel ragyogó apszis mozaik uralja, amelyen Szent Apollinaris látható, aki pásztorként vezeti a hívőket Isten felé. Apollinaris Szent Péter tanítványa volt, és a hagyomány szerint ő volt Ravenna első püspöke, valamint a város első keresztény közösségének lelkipásztora. Életét tanúságtétel, misszió és végül vértanúság jellemezte.

A festői Umbria dombjai között megbúvó kisváros, Assisi, már messziről a békét árasztotta. Valóban különleges hely. A szentség illata járja át. Assisiben Szent Ferenc és Szent Klára élete és példája nyomán haladtunk. A Szent Ferenc-bazilika csendje és a szent sírjánál eltöltött idő mély nyomot hagyott bennünk. Jónás atya a gyönyörű és világ-hírű, Ferenc életét ábrázoló freskókon keresztül megismertette velünk a szent életét. De nem csupán ismeretet kaptunk, hanem közel kerültünk Szent Ferenc karizmájához.

A Santa Maria degli Angeli-bazilika, magyarul Angyalos Boldogasszony, benne a Porciunkula kápolnával egy olyan hely, ahol a kegyelem átjárja a lelket. Az egyik legfontosabb ferences szentély a világon. A Porciunkula kápolna Ferenc kedvenc helye volt. Saját kezűleg újíttatta fel, ott imádkozott és ott élt közösségben testvéreivel, végül ott tért haza az Atyához. A már 25 éve Olaszországban élő, magyar ferences nővér, Kozett nővér kísért minket a bazilikában. Személyes lelki élményeivel és tapasztalataival gazdagított vezetése sokunkban mély nyomott hagyott.

Az Assisi Szent Klára-bazilikában a ferences lelkiség női ágával találkoztunk – a csendes, mégis erős odaadás, a szegénység szeretete és a Krisztus iránti mély hűség példájával. A bazilikát nem sokkal Klára halála után építették, altemplomában őrzik Szent Klára földi maradványait. A bazilika különlegessége még, hogy ott található

a San Damiano-kereszt, az a feszület, amely előtt Szent Ferenc meghallotta Isten hívását, és amely később Szent Klára számára is fontos jelkép lett. A magyarországi Ferences Mária Missziós nővérek egyike, lengyel zarándoktársunk, Margit nővér ismertette meg velünk Szent Klára életét, példáját. Élvezetes előadása közel hozta hozzánk, és utánozhatóvá tette előttünk az aszketikus életet élő középkori szent alakját.

Zarándokutunk egyik legfelemelőbb pillanata volt, amikor elmentünk a Carceri remetiségbe. A város fölötti erdők magányában, Szent Ferenc imádságos csendje ölelt körül minket. Ott valóban megtapasztaltuk, milyen, amikor az ember csak Istenre figyel – a madarak éneke és az erdei csend a Teremtő jelenlétét hirdette. A Carceri remetiség Assisi közelében, a Subasio-hegy erdős lejtőin található, mintegy 800 méteres tengerszint feletti magasságban. A neve a latin carceres szóból ered, ami „magányos helyet” jelent. Szent Ferenc és követői ide jártak visszavonulni, imádkozni, elmélkedni és böjtölni, messze a város zajától. Eredetileg csak néhány sziklabarlangból állt, ahol Ferenc is imádkozott. Később a ferences szerzetesek kis kolostort építettek ide, de a hely megőrizte puritán, természetközeli hangulatát. Minden nap részesültünk a szentmise kegyelmeiben is, de ezen a természetben megtartott szabadtéri szentmisén igazán átéljük az Istennel való találkozás mély egységét.

Assisi békéje után utunk a kereszténység központjába, Rómába vezetett, ahol különleges kegyelemben volt részünk: a jubileumi évben áthaladtunk a Szent Péter-bazilika szentkapuján. A zarándokcsoportok, így mi is, a jubileumi kereszt mögött haladva, énekelve, imádkozva tettük meg a bazilikához vezető utat, mely a Via della Conciliazionén haladt végig. Beszédes név, hiszen az utca neve magyarul azt jelenti: kiengesztelődés. A közel 1 km-es útszakasz sokunk számára mély szimbólummal bírt. Az él-

tünket jelképezte, mely Isten felé halad a végső találkozásig. Itt nem a külső csend vett körül minket, hanem a zaj, a tömeg, mégis megtapasztalhattuk a belső csendet. A kereszt mögött haladva lehetőségünk volt átgondolni az életünket, Isten kezébe helyezni annak minden fájdalommal és örömmel teli pillanatát, bűneinket, gyengeségeinket. A kapun való átlépés egyszerre jelentette a bűnbánatot, a megtisztulást, és az újrakezdést.

Zarándokutunk záró állomása La Verna volt. Az Appenninek egyik erdős, vadregényes hegye ez, ahol Ferenc 1224-ben megkapta Krisztus szenvedésének testi jegyeit, a stigmákat. Az egész hely, benne a templommal, a barlangokkal, a keresztúttal, a kis kápolnákkal, mind a kontemplációra hívnak. A mai napig ferences szerzetesek élnek ott, akik csendes, imádságos jelenlétükkel őrzik a hely szentségét.

A közös imák, szentmisék, beszélgetések, csendes pillanatok és örömteli nevetések mellett, melyek összefűzték utunkat, fontos közösségi mozzanat volt a záró kör, amit La Vernában tartottuk meg. Érezhető és kézzel tapintható volt Isten jelenlétének tapasztalata, amit mindannyian megéltünk. Megosztottuk egymással, mit jelentett számunkra a zarándoklat, mit viszünk haza magunkkal. Fontos pillanat volt ez, melyben a könnyeknek is helye van.

Zarándoklatunk, ahol lépcsőről lépésre mélyült a lelünk, formálódott a hitünk, és közelebb kerültünk Istenhez és egymáshoz, itt ért véget. Nemcsak fizikai értelemben, hanem szimbolikusan is bejártunk egy utat – a látásból az élménybe, az élményből a megértésbe, a megértésből a befogadásba. Keresés, találkozás, átváltozás. Ajándék, amit az ember kap, amiért hálát ad, majd továbbad. A zarándoklat gyümölcse a hétköznapi életben érik be: abban, hogyan imádkozunk, hogyan figyelünk másokra, hogyan hordozzuk tovább a megtapasztalt isteni jelenlétet. A szívünkben pedig ott maradt a béke és az életszentség.

Molnár M. Katalin

Beszélgetés az Életem fája jótékonyági alapítvány igazgatójával

A Vatikán Rádió Ljubob Mihajlukkal, az Életem fája jótékonyági alapítvány igazgatójával készített interjút, melyben az általuk nyújtott lelki és szociális segítségnyújtásról beszél. Különösképpen a katonák és családtagjaik, áttelepült személyek, időskorúak támogatásáról van szó. Hangsúlyozza, hogy a tevékenységük lényege Isten jelenléte, hiszen ezáltal tudják gondozni az emberek testét, lelkét és szellemét.

A szervezet tevékenységének érdekessége, hogy a segítségre szoruló emberek egymást is segíthetik. Például az idősek, akik között áttelepülésre kényszerült személyek is vannak, rehabilitáción lévő katonák számára készítenek ebédet. Ezen kívül Húsvét előtt tojásokat festettek ugyan csak a katonák számára. Ezzel kapcsolatban Ljubov elmondta, hogy az Isten társasági lénynek teremtette az embert, aki képes felelősséget vállalni döntéseiért.

„[...] Országunk Golgotáját szemlélve, látnunk kell országunk jövőjét is, azt, ami lesz a háború után: hogyan építjük újjá az országot, mit szeretnénk örökségbe hagyni gyermekeink számára. Ez erőforrássá válik a szervezetünk számára, melynek lényege országunk tudatos jövőjéről való gondoskodás a személyes- és a közjóért érzett felelősség formálása által” – jegyezte meg az interjú során az igazgató. Majd hozzátette: „Ebben a nem könnyű időszakban szükségünk van a forrásra, mely segít, hogy újra erőre leljünk. A mi erőforrásunk a Feltámadt Krisztus. Sokáig tartott, míg megértettem, hogy Jézus a barátom, akivel beszélgethetek, Vele sírhatok, nevetgetek, néha kiabálhatok. Valóban Ő a támaszom, aki megtart. Erőforrásunk a rendszeres szentmisehallgatás, az Eucharisztia. A test számára erőforrás a séta vagy az alvás. Olyankor a sírás is gyógyít. A szakmánk számára fejlődést jelentenek a képzések és a munkatársakkal való beszélgetések.”

Elmondta, hogy a szervezet tevékenységét elejétől, azaz 2022-től kezdve támogatta a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye, a Csehországi Karitás, a Renovabis, a Harmónia termálfürdő, az Ukrán Női Alapítvány és sokan mások.

A beszélgetés összefoglalóját készítette: Fehér Rita

Forrás: <https://www.vaticannews.va/uk/world/news/2025-04/dyrektorka-bo-derevo-mo-go-zhittya-za-golgofoyu-voskresinnya.html>

Az igazgató azt is elárulta, hogy a szervezetük egyik fontos alappillére, hogy a teljes embert látják: testét, lelkét, szellemét. Ezért fontos,

hogy a segítségnyújtás során az orvosok együttműködjenek a pszichológusokkal és a lelkészekkel, a lényeg pedig Isten jelenléte. Fontos a hit és a bizalom. Ha hiszel és bízol, akkor megérted, hogy van kire támaszkodnod.

Az Életem fája szervezet kulturális programokat, helytörténeti kirándulásokat, kézműves foglalkozásokat is szervez. Az ünnepek alkalmával különösen az áttelepült személyek számára fontos a közös készülődés, a közös ünneplés, melynek közösségépítő hatása van. Újabb kapcsolatok születtek, meghívják egymást vendégségbe vagy egy kávéra.

Lucsok Miklós munkácsi püspök az ombudsman kárpátaljai képviselőjével találkozott

Lucsok Miklós OP, munkács római katolikus püspök az Ukrán Legfelsőbb Tanács emberi jogi biztosának kárpátaljai képviselőjével találkozott Ungváron. A megbeszélés középpontjában a háború által érintett személyek – különösen a hadifoglyok és az eltűnt katonák családjai, valamint a belső menekültek – jogainak védelme állt.

A találkozón a püspök és az emberi jogi képviselő munkatársai kész-

ségüket fejezték ki a közös munkára, amelynek célja a legkiszolgáltatottabbak támogatása és a társadalmi összefogás erősítése. A résztvevők konkrét javaslatokat is megfogalmaztak a jövőbeni együttműködés irányairól.

Lucsok püspök az esemény végén Mihály arkangyal ikonját ajándékozta Andrij Krjucsko hivatalvezetőnek, kifejezve ezzel háláját és támogatását. A találkozó a hit és az emberi

méltóság közös szolgálatának szellemében zajlott, és fontos lépést jelent az egyházi és világi intézmények közötti párbeszéd megerősítésében.

Templombúcsú Turjaremetén

Szent György példája nyomán legyünk a Feltámadt Krisztus tanúi

Április 27-én, vasárnap ünnepi díszbe öltözött a turjaremetei templom. Ékességét nemcsak a beszűrődő napfény adta, hanem az összegyűlt hívek is, akik a Perecsenyi járás minden pontjáról érkeztek, hogy a templombúcsú napján osztozzanak a Szent György-plébánia híveinek örömeiben.

A szentmisét Fizer Jevhen atya tartotta Jerzy Havlyuk CM és Jan Vakulcsák CM lazarista szerzetespapokkal, valamint Olekszij Mesko és Iván Mikuláninec görögkatolikus lelkipásztorokkal együtt.

Mivel a templombúcsú napja éppen az Irgalmasság vasárnapjára esett, ezért Jevhen atya a prédikáció elején a következő kérdéseket tette fel a jelenlévőknek: „Szükségünk van-e Isten irgalmára? Mikor van rá szükségünk?” Majd azzal folytatta gondo-

latmenetét, hogy igen is, szükségünk van Isten irgalmára. A Miatyánkban arra kérjük az Istent, hogy bocsássa meg a vétkeinket, ahogyan mi is megbocsátunk. Ha mi nem szeretnénk megbocsátani, akkor az Isten irgalma utunkban van.

Jevhen atya felvázolta a híveknek azt az állapotot, amit az apostolok is átélhettek. Félték, bezárkóztak, csalódottak voltak, hitük megfogyatkozott, de együtt voltak. Ebben az állapotban talál rájuk Isten irgalma. Jézus megengedte Tamásnak, hogy ujjával érintse a sebek helyét. Minket is erre biztat. Noha fájdalmas, de Jézus megengedi. Belehelyezhetjük sebeibe a mi sebeinket: a félelmet, a fájdalmat, a magányt, a sértést... Amikor a mi sebeink egyesülnek Jézus sebeivel, akkor áramlik felénk az Isten irgalma.

Amikor eljövök a Feltámadt Krisztushoz és megmutatom neki azt, ami velem történik, a sebeimet, az átéléseimet, akkor árad az Isteni irgalom.

Végezetül Jevhen atya Szent György példáját állította a hívek elé, akit vértanúként tisztelünk, aki küzdött a hitéért, és nem félt attól, hogy kinyilvánítsa azt. Ezzel ad erőt nekünk is, hogy kérjük a Szentlelket: váljunk mi is a Feltámadt Krisztus tanúivá.

Az ünnepi áldás és a köszönetnyilvánítás után a zarándokokat szeretetvendégség várta, melyet a plébánia hívei készítettek elő. A vendégek a lelki táplálék után testi táplálékban is részesülhettek. Istennek legyen hála Szent Györgyért, aki egyesített bennünket ezen a szép napon!

Szöveg: Katerina Vaszilenko
Fotó: Koleta Puha CFSF

Kettős ünnep Várkulcsán

Templombúcsú és a Jó Pásztor plébánia 25 éves jubileuma

2025. május 11-én felemelő és emlékezetes ünnepre került sor a kárpátaljai Várkulcsa településen: a helyi római katolikus hívek a Jó Pásztor templom búcsúját és felszentelésének 25. évfordulóját ünnepelték.

Az ünnepi szentmisét Lucsok P. Miklós OP, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye püspöke mutatta be, akivel együtt koncelebrált számos plébániáról érkezett lelkipásztor is. Az esemény egyházi és közösségi jelentősége túlmutatott a település határain: egy negyedszázados történet elevenedett meg, amely a hit, a kitartás és az összefogás erejét példázza.

A templom plébánosa, Zsarkovszkij Péter atya, a Munkácsi egyházmegye általános helynöke szívből jövő szavakkal köszöntötte a híveket, a vendégeket és a meghívott lelkipásztorokat. Beszédében megosztotta a templom alapításának és fejlődésének meghatározó történetét – az első imádságoktól a mai, élő és szolgáló közösséig.

Miklós püspök prédikációjában hangsúlyozta a Jó Pásztor, Jézus Krisztus példáját, aki hűségesen vezeti és óvja nyáját. Rámutatott, milyen értékes, hogy a plébániai közösség negyed évszázada Isten jelenlétében él, és fontos szerepet tölt be a helyi lelki életben. Kiemelte az új papi és szerzetesi hivatások fontosságát is.

A liturgiát a Szent József Nővérek kongregációjának szerzetesnői tették még ünnepélyesebbé énekükkel és ze-

nei kíséretükkel. Szlovákiából is érkeztek nővérek – a Jézus Nővérei Kongregáció tagjai –, akik a plébánia megalakulásának kezdeti időszakában szolgáltak a közösségben.

A szentmise alatt díszörséget álltak a Szent II. János Pál Lovagrend képviselői, méltóságteljes keretet adva az ünnepnek.

A szertartás végén a püspök atya megáldotta a zarándokok által hozott, Sargorodból származó Szenvedő Szűzanya-ikont. Ezt követően ünnepélyes körmenetben vonultak a templomkertbe, ahol megáldásra kerültek Szent Péter és Pál apostolok új szobrai, valamint Szent II. János Pál pápa szobra is. Nem véletlen ez a tisztelet: a templomot is az ő nevét viselő utcában találjuk, és a pápa alakja sok hívő számára lelki példaképpé vált.

A hála hangjai zárták a nap hivatalos részét: a plébániai tanács képviselője köszönetet mondott a püspöknek, a papoknak, a szerzetesnővéreknek és minden zarándoknak, akik részt vettek a jeles alkalmon.

Az ünnepséget közös agapé zárta, ahol az öröm és az egység légköre járta át a jelenlévők szívét. A közösség tagjai nemcsak egy történelmi eseményt ünnepeltek, hanem újra megerősítették hitüket, összetartozásukat és Istenbe vetett bizalmukat.

Szöveg: Lendják Josif írása alapján
Fotó: Reshetar Tetjana

„Keresd a békét és járj utána!”

Interjú Hortobágyi Arnold bencés szerzetespappal (I. rész)

– **Milyen céllal érkezett Kárpátaljára misszióba?**

– Amikor a céljaimról kérdezel, akkor ezzel együtt az indítékaimról is szeretnék beszélni. 17 éves korom óta bencés szerzetes vagyok. 1997-ben, 23 évesen örökfo-gadalommal köteleztem el magam. Pannonhalmán ezeré- ves monostorból érkeztem Kárpátaljára, egyik csodála- tos természeti környezetből a másikba. Egy jólétben lévő régióból indultam el, ahol soha nem volt ilyen magas az életszínvonal, mint most, eközben az emberek többsége szubjektíve úgy érzi, hogy sosem volt ennyire nehéz és szegény az életük. Sokat gondolkodtam ezen a dilemmán és leginkább a fájóan hiányzó hálával és a kispolgári, az „elég”-gel megelégedni nem tudással hoznám összefü- gésbe. Mintha jólétünkben mi magunk is felhígultunk és megpuhultunk volna.

2024 augusztusában ötven éves lettem. Személyes éle- temben eljött az a pillanat, amikor tudatossá vált bennem, hogy – ahogyan mindenkinek – nekem is van „hátralé- vő időm”. Ez a felismerés olyan élményszerűen legyintett meg, hogy rögtön arra gondoltam, hogy meg kell nyitnom magam a bajbajutottak felé még jobban, ahogyan eddig tettem. Misszionárius akartam lenni, mert erre indított a Lé- lek. Küldetést kaptam. Sorsközösséget kell vállalnom azok- kal, akiknek a háború miatt nehéz az életük. Egy időre el- hagytam a szerzetesi közösséget. A testvérek felmentettek a plébánosi, lelkipásztori szolgálat alól, előjáróimtól kap- tam egy szabad évet. Tulajdonképpen úgy kerültem ide Kárpátaljára, hogy egyrészt a testvérek hagyták, hogy kö- vessem a vágyaimat, másrészt Miklós püspök elfogadta szolgálatomat. Mindkettő nagyon fontos számomra.

A Munkácsi Egyházmegye papjaként szolgálhatom Is- ten népét Kárpátalján. Két évre Munkács az új otthonom, ahol magyar és ukrán ajkú paptestvérekkel együtt vége- zem a lelkipásztori munkát több szolgálati területen.

– **Aggódott, félt-e amiatt, hogy egy háborúban lévő or- szágba érkezik?**

– Nagy vonalakban tudtam, hova fogok jönni. Sok vízióm volt arról, hogy mit tesz a háború az emberek éle- tével, és hogy ez akár velem is megtörténhet. Ilyen közel- ről még nem sosem találkoztam a háború nyomaival. A félelem kézzel foghatatlan volt számomra egészen addig, amíg saját szememmel nem láttam a Harkivra zuhanó ra- kéták becsapódásait és felvillanásait, amíg nem hallottam saját fülemmel a detonáció velőtrázó robaját. Hála Isten- nek, újra ki tudtam mondani: itt akarok maradni, hiszen éppen ezért jöttem ide.

Jól emlékszem, hogy épp a háború ezeregyedik napján Ukrainát „megszórták” rakétákkal. Kárpátalja is kapott kettőt, láttam azon az internetes térképen, hogy Belgorod felől, és más orosz támaszpontokról rakétákat indítottak Ukrajna felé. Épp a vasárnapi misére készültem indulni a székesegyházba, amikor a fürdőszobában hallottam az egyik Kárpátalját célbavett rakéta becsapódását. Végig

szaladt rajtam alaposan a félelem. Azt kérdeztem ma- gamtól: lehetséges, hogy épp ez az a pillanat, amikor ösz- sze kell szednem magam és maradnom kell?

– **Mi a feladata jelenleg Munkácson?**

– Elgondolkodtató a kérdés, de én egy kicsit tovább mennék. Lucsok Miklós püspöktől kapott szolgálati meg- bízatom egyrészt a munkácsi székesegyház egyház- községéhez, a pósaházai cigánytáborhoz és a gyönyö- rű munkácsi vár alatt lévő Várpálánka plébániára terjed ki. Szolgálatom másik színtere a Munkácsi Szent István Római Katolikus Líceum, amely a közösen ünnepelt litur- giákon túl személyes kapcsolatokat jelent a tanulókkal, a tanári karral, az intézményvezetővel. Ezen kívül részt veszek azokban a szolgálatokban is, amelyekre meghív- nak: lelkigyakorlatok, zárándoklatok vezetése, előadások megtartása, imaórák vezetése.

Szolgálatomat tulajdonképpen az egyházmegye intéz- ményeinek (iskola, karitás, pasztorális tanács, plébánia) keresztül végzem, de mondhatom, hogy a liturgia és a személyes kapcsolatok is teret adnak számomra, hogy lelkigondozóként, mentálhigiénés szakemberként a lel- ki egészség védelmére és megőrzésére összpontosítsak, amelyre a legnagyobb szükség van a háborús helyzet-

ben. A legtöbb figyelem egyértelműen az öngondoskodás fejlesztésére, az emberi kapcsolataink gondozására, az asszertív, erőszakmentes kommunikáció kifejlesztésére, az önvizsgálat gyakorlására, és a kritikus gondolkodás erejének megtapasztalására irányul, hiszen ezek segítségével tudunk ebben az egyensúlyvesztett állapotban egy újabb egyensúlyt megteremteni magunkban, amikor ráterheli magát a háború egész életünkre: emberi kapcsolatainkra, társkapcsolatunkra, istenkapcsolatunkra, sőt még az idegrendszerünkre is.

Legfontosabb üzenetem egyrészt az, hogy ismerjük fel: életünk nem fogva tartóink, bántalmazóink, agresszoraink kezében van, sőt fogva tartóink és bántalmazóink élete sem az ő saját kezükben van, hanem mindannyiunk élete az Örökkévaló Isten kezében van. Másrészt ne csupán megszenvedjük, hanem adjunk egy spirituális feleletet erre a reménytelen, embert daráló helyzetre, amelynek a neve háború.

– Milyen céllal és milyen alkalomból utazott Kelet-Ukrajnába már több alkalommal?

– Nyilvánvaló, hogy amikor erre az új helyre költöztem, sok minden megváltozott az életemben. Ahogyan megismertem az itt élő embereket, velük együtt történeteik is közel kerültek hozzám. Az emberek a gyóntatószékben, vagy az utcai találkozások során, lelkipásztorai-segítői helyzetben gyakran megosztják a velük vagy a családjajaikkal történt szomorú történeteiket. Emberrablás-szerű kényszermozgósítás, bezsuppolás, a hadköteles fiúgyermek vagy a férj elrablása az utcán, vagy éppen a frontról elesett hozzátartozó „hazatérése”. Megrendítő, amikor a harcokban elesett kárpátaljai katonáért imádkozom a szentmisében, akinek nevét korábban úgy említettük, hogy Isten segítségét kérjük számára.

Mi vitt engem Kelet-Ukrajnába? Ittlétem alatt állandóan kerestem az alkalmat, hogy ne csak a viszonylag békés Kárpátalján, hanem a frontközelben élők számára is tudjam hirdetni Szent Benedek atyánk békeüzenetét, és hogy eljussak minél közelebb azokhoz, akik a háború árnyékában élnek, hogy találkozhassem az ott élő emberek félelmeivel, és békevágyával. Szent Benedek atyánk a monostorban élő szerzeteseknek írt regulájában a 34. zsoltár idézi, amikor a szívükre helyez egy nagyon fontos békeüzenetet: „Hagyd el a rosszat és tedd a jót, keresd a békét és járj utána!” Ahol csak lehet, erről a békeüzenetről beszéltek.

Karítászos önkénteseinknek köszönhetően jutottam el humanitárius segélyszállítmány kíséretében Harkivba, hogy a sevcsenyikovói karításhozpontra Magyarországon gyűjtött pénzt és az abból vásárolt használati eszközöket (tisztítószer, mosószer, élelmiszer, ruha, pelenka) odaszállítsuk. Legutóbb a budapesti bencés Szent Szabina-kápolna közössége jóvoltából több mint 3,5 millió forint értékben vásárolhattunk számukra létfontosságú dolgokat.

Említésre méltó egy szép történet. Utunk során jómagam végig a fekete bencés szerzetesruhát viseltem. Számomra ez a természetes öltözetem az emberek közt itt Kárpátalján. Amikor munkatársainkkal éppen egy nagy kijevi bevásárlóközpontban jártunk, furcsa ruházatommal

feltűnést keltve, bevásárlókocsit toltam magam előtt. Egyszer csak feltűntem egy idős asszonynak, aki kissé tartózkodva, de odajött a munkatársamhoz, rám pillantott és megkérdezte tőle, hogy kicsoda és honnan jött ez a fekete reverendás ember. Elmondta neki, hogy egy szerzetespap Magyarországról. Az asszony még hosszan nézett rám, majd ennyit kérdezett: „És akkor ez már azt jelenti, hogy hamarosan vége lesz?” – ő is és mi is a háború végére gondoltunk. Elgondolkodtam és azon töprengem azóta is, hogy az életemben tettem-e már valaha is valami fontosat vagy jelentőset. Akkor az asszony számára nagy reménysugár voltam.

– Milyennek látta az ottani helyzetet?

– Amerre csak mentünk, hatalmas cirill betűs táblák jeleztek „Ybara – Uváha!” figyelemfelhívó felirattal, hogy az útról letérni nem szabad, mert szinte minden négyzetméternyi terület alá van aknázva. Útszélen több helyütt kilőtt, kiégett, harcképtelenné vált harckocsikat lehetett látni. A szembeforgalomban gépágyúkkal felszerelt gyilkoló gépeket szállító teherautók haladtak el mellettünk nagy robajjal. Az ellenőrző ponton áthaladva, velünk azonos irányból, bennünket kikerülve felújított harcképes járművek érkeztek utánpótlásként a front irányába, amely tőlünk mintegy 20 kilométerre húzódott. Utunk mellett a termőföldeken a front haladásának vélhető irányába lövészárkokat láttunk, melyekben elvezetés híján már térdig állt a víz. Egy pillanatra elképzeltem, mit jelenthet a térdig érő vízben támadni és löni az ellenségre, benne lenni egy embert daráló pokolban. A földek évek óta szántatlanul, bevetetlen állapotban vannak. Ott jól látható, hogy minden háború ökológiai pusztítással is jár, melynek elsődleges elszenvedői a legkiszolgáltatottabb emberek.

A kis faluban, ahol az egyetlen munkalehetőséget biztosító üzem is elpusztult, alig maradt valami. Csupán néhány család él helyben, otthonukat, mint életük összekuporgatott munkáját mentve, ahogy csak lehetséges. A helyzet siralmas, és rettenetes, nagyon összeszorult a szívem. Gyermekjátékok, esküvői fotók és megannyi személyes dolgok szanaszét, apró darabokra szaggatva a detonációtól. Látszott a nagy lyuk, amelyen a rakéta a tetőszerkezetet átszakítva zuhant a lakásra.

Közben a magyar hírcsatornán azt lehetett olvasni, hogy Európából újabb fegyverszállítmányok érkeznek. A harkivi temetőben sétáltam, amely a legbeszédesebb jele annak, hogy milyen nagy emberi veszteségei vannak a megállíthatatlan pokolnak. Több ezer áldozat sírja között bolyongtam félig magamon kívül. Odaléptem egy idős házaspárhoz, akik fiúk friss sírja mellett zokogtak. A sírfelirat mellett egy kép, ahol a jóképű srác gépfegyvert szorít magához. Az édesapa nem tudott megszólalni, de az idős édesanya elmondta oroszul, hogy fiúk 23 éves volt és egy kislányt hagyott maga után. A másik sírban egy olyan katona feküdt, aki pilótaként szolgált a hadseregben. Síráján egy fémdarab, amely a repülőgépből maradt és egy nyomtatott áramköri lap. Ez a háború realitása. (Folytatjuk)

Reményt vinni a háborútól szenvedőknek

Interjú Mira Milavecce, az ukrainai Caritas SPES munkatársával

– Be tudnál röviden mutatkozni? Mióta élsz Ukrajnában és mivel foglalkozol?

– Szlovén fokolarina vagyok, a Fokoláre Mozgalom elkötelezett tagja. Ukrajnában 2019 májusa óta élek, amikor megnyitottuk a fokolárét itt, Kijevben. Kevéssel a háború kitörése előtt kezdtem el dolgozni a Caritas SPES-nél, azaz a helyi római katolikus karitátszónál. Ukrajnában jelen van a görögkatolikus és a római katolikus egyház is, így két karitás működik. A görögkatolikus egyház tízszer nagyobb, így az ő karitásuk is nagyobb, elterjedtebb, több helyen, több plébánián dolgoznak már 2014 óta, így nagyobb a tapasztalatuk a humanitárius segítségnyújtásban. A háború előtt családon belüli erőszakkal kapcsolatos projekteken dolgoztam. 2022. március 1-jén akartunk megnyitni egy anyáknak szóló központot, ennek utolsó előkészületei zajlottak, amikor kitört a háború. Így a menekültek számára nyitottuk meg. Ebben a házban mindmáig menekültek élnek, főként édesanyák és gyerekeik. Attól kezdve humanitárius vészhelyzeti projekteken kezdtem el dolgozni projektmenedzserként. Az utóbbi időben olyan projekteken dolgozom, amelyekkel a frontvontaltól 20–30 kilométerre, az orosz határhoz közeli területeken élő embereknek segítünk.

– Kikkel dolgoztok együtt a helyszínen? Ti magatok is utaztok oda rendszeresen?

– Igen, éppen ezen a héten jártam Odesszában és Herszon közelében. Herszon városába nem mentem be, mert az túl veszélyes, csak a szomszédos falvakba. Együttműködünk a

helyi közigazgatással. A háború alatt az önkormányzatokhoz katonai közigazgatási központokat csatoltak, de ugyanazokkal az emberekkel, akiknek plusz feladatuk a biztonságot garantálni, valamint az alapvető szükségleteket feltérképezni és kezelni. Nélkülük nehéz lenne bármit is lépniük, mert ők ismerik a helyeket, ők tudják, kinek mire van szüksége.

Ott vannak ezen kívül a teljesen határmenti falvak. Ezekbe nem túl bölcs dolog utazni, mert túl veszélyes, csak akkor, ha valami sürgős. Például az általam vezetett projektben van egy központ Szlovjanszkban is. Időnként előfordul, hogy a központunk tagjainak el kell ilyen veszélyes helyekre menniük – például hogy evakuáljanak néhány embert, vagy segínyt szállítsanak –, és ezt a helyi biztonsági emberek kíséretével teszik. De amennyiben egy mód van rá, a mieink nem utaznak a helyszínre, hanem ezekben az esetekben mi eljuttatjuk a segínyt a helyi közigazgatásnak, amit ők szállítanak el, vagy szállítják át magukat a támogatottakat biztonságosabb helyre, és így regisztrálhatják őket humanitárius segélyért. A veszélyes zónákban tehát fokozottan együttműködünk a közigazgatással, hogy valóban azokhoz juthassunk el, akiknek nagyobb szükségük van segítségre, mint másoknak. (...)

– Kaptok anyagi támogatást külföldről, netán a Caritas Internationalison keresztül?

– Igen, az imént említett projektek a Caritas Internationalison keresztül működnek. Mi megírjuk, előkészítjük az adott projektet, ők meghirdetik, majd a Caritas világszerte hozzájárul, amit mi viszont szét tudunk osztani. (...)

– Milyen az emberek mindennapi élete ezekben a régiókban, városokban és falvakban? Kik maradtak?

– A keleti városokban, ahol jártam, talán az emberek fele maradt. Sok nagyvállalat elköltözött, így mivel megszűnt a munkalehetőség, a családoknak el kellett költözniük munkát keresni. A megszállt, majd 2022 novemberétől felszabadított területekre a fiatalok és családok közül, akik elmenekültek, jónéhányan nem tértek vissza. Egyrészt azért, mert fél év alatt az ember talán már talált munkát egy másik városban, másrészt a biztonság hiánya miatt: nagyon veszélyes ezeken a helyeken az élet, mert tele van szórva aknákkal a föld, és rendszeresek a bombázások is.

– Aki nem jött vissza, külföldre, vagy az országon belül telepedett le?

– Mindkettő előfordul. Sok olyan személlyel találkoztam, akik az or-

szágon belül maradtak, és egyelőre nem áll szándékukban visszatérni, mert lakhelyük túl közel volt a frontvonalhoz, ahol sohasem lehet tudni, mit hoz a holnap.

– Az egész család marad máshol, vagy csak egy része?

– Igen, gyakran az egész család. De eltérő esetekkel találkozunk. Beszéltem egy hölgygel, akinek az egész családja elhagyta a falut. Az egyik fia már az elején be akart vonulni önkéntesként, de nem vették fel a seregbe, mert eleinte túl sokan jelentkeztek, mostanra már őt is behívták. A másik fia Hmelnickijbe, egy közép-ukrajnai városba került. A hölgy visszajött, pedig maradhatott volna a nővérénél Ungváron, de – így mondta – „láttam, hogy az nem az én ott-honom, és hét emberrel egy házban élni egy rövid ideig megfelelt, de nem örökre”. Amióta az oroszok kivonultak, visszajött, és egyedül él a házban, ahol korábban többen éltek, és tőlünk kap némi segílyt. (...)

– Van tanítás, működnek az iskolák?

– Abban az 1500 lakosú faluban, amit az előbb említettem, megnyitották az iskolát, így legalább a gyerekek egy része járhat iskolába. Meg van szabva, hogy maximum hányan, attól függően, hogy hány férőhely van az adott épület óvóhelyén. A többi gyerek online vehet részt az órakon. A határhoz közeli falvakban az iskolák nem működnek jelenléti formában, csak online, mert nincsenek óvó-

helyek. Aztán persze Harkivban, az ottani helyzet miatt nem járnak iskolába, hacsak nem az óvóhelyen, mert az utóbbi időben, kicsit több mint fél éve, légibombák vannak, amit nem tudnak a levegőben megsemmisíteni, ezért gyakorlatilag állandóan az óvóhelyen kell tartózkodni. Az USAID megnyitott egy iskolát Harkivban, a föld alatt. Egyszóval mindig az adott településtől függ, van-e oktatás, és jelenléti vagy online. Az emberek hozzászoknak a helyzethez. (...)

– Mi a helyzet a férfiakkal? Folyamatosan keresik őket, vagy már szinte mindet besorozták?

– Láttam néhány férfit, igaz, hogy idősek voltak, mert abban a térségben – 20 km-re a frontvontól – szinte csak az időskorú lakosság maradt, és talán még néhány mozgássérült,

akik nem tudnak elmenekülni. A nők közül láttam néhány fiatalabbat is. A többiek a létfenntartás érdekében elköltöztek Közép- vagy Nyugat-Ukrajnába dolgozni. A mozgósításnak valószínűleg még nincs vége. Eleinte önként vonultak be a férfiak, most már nem így van, kb. félévente mindenkinek regisztrálnia kell, még a karitásos kollégáimnak is. Decemberben be kellett jelentkezniük regisztrációra, a napokban megint, mindig változtatnak a szabályokon. Van, akit behív-
nak, van, akit akár még az utcán is összeszednek, ez helytől függ. A Caritas SPES Odesszánál és a Caritas SPES Harkivnál dolgozó munkatársaimat is elvitték. (...)

– Kezdetben azt reméltük, hogy a háború hamar véget ér, de most már három éve benne éltek. Sok emberrel tartod a kapcsolatot, köztük a kelet-ukrajnai rászorulókkal. Hogyan tudnak az emberek együttélni az állandó fenyegetettséggel, felülemelkedni rajta? Milyen lelkiállapotban vannak?

– A legtöbb ember, akivel találkozom, idős, ők egész életükben egy hasonló (el)nyomástól szenvedtek. Nekem úgy tűnik, hogy rugalmasan reagálnak, nem tudom, hogy bármelyikünk elviselné-e mindezt. Másrészt mindenki várja a napot, amikor véget ér a háború, különösen azok, akiknek a szerettei a harctéren vannak.

Vannak, akik elvesztették családtagjaikat, katonák, akik sebesülten, megcsontítva, például kéz nélkül tértek haza.... Természetesen ezek a tör-

ténések megváltoztatják az embereket. A családok nem tudják, hogyan dolgozzák fel ezt a sok fájdalmas eseményt, és rettegnek, mi minden fog még megtörténni. Mindezt nem látni az utcán az arcokon, de amikor találkozunk a helyi karitászokkal, akik ezeket a családokat és egyéneket kísérik, akkor megismerjük a mély fájdalmat és mindazokat a következményeket, amelyekkel a háború jár. Három kollégám megsérült az ősz folyamán: az egyiket meg kellett műteni, a másik és a családja elvesztette a lakását, mert egy bomba esett be az udvarukba. Itt egyik nap nem tudod, hogy másnap életben maradsz-e?

Nem beszélve azokról, akik elvesztették szeretteiket, vagy nincs hír róluk. Vagy tudják, hogy meghalt az illető a háborúban, de nem látták a holttestét. Most először találkozom annak a végtelen fájdalommal, amikor az elhunyt családtagnak nincs

meg a holtteste, amit elgyászolhatnak, a sír, ahol látogathatnák. A kollégáim közül mindenkinek vannak rokonai, testvérei, apja, gyermekei, akik elmentek a háborúba, és már nem élnek. Ezek hatalmas traumák, néha azon tűnődöm, vajon ezek az emberek a háború végeztével ugyanolyanok lesznek-e, mint előtte? Az egyik jelenlegi kollégám édesanyját és édesapját megölték, a hűgát pedig bántalmazták és hagyták meghalni. Nézek rá, és el sem tudom képzelni, hogy mekkora fájdalmat élhet át. Hogyan tudnék ezzel megbirkózni a helyében?!

Amikor meglátogatjuk a támogatójainkat, mindig igazán hálásak az ottlétünkért. Valójában azt hiszem, a háborúban a legnehezebb az egyedüliséget elviselni. Az anyagi segítség fontos a részünkről, de talán még fontosabb az emberi közelségünk. Aztán nagyon sok emberben csodálom,

hogy olyan nagy reményt látok benne, ami nekem magamnak sincs meg. Reményt abban, hogy eljön a nap, amikor vége lesz a háborúnak.

– Azt mondd, hogy talán néha nagyobb a remény másokban, mint benned. Te hogy vagy? Mit jelent neked személyesen három hosszú év után állandóan sok nehéz helyzetű, a háborútól szenvedő ember között élni és mozogni, nap mint nap?

– Jó kérdés, azt kell mondanom, hogy nem tettem fel magamnak... Egy biztos: jobban, mint valaha, érzem, hogy Isten nagyon is jelen van. Nem változtatnék az életemen, mert úgy érzem, hogy Ő kísér engem, és abból is, mikor az emberek között vagyok, sok ajándékot kapok. A múlt héten, amikor abban a faluban jártam, azt kérdeztem magamtól, hogy mit tennék, ha én lennék a helyükben. Nem vagyok a helyükben, nem tudom átérezni, hogy min mennek keresztül, de meghallgathatom őket. Egyrészt én is fáradt vagyok, és amikor találkozom velük, látom, hogy mennyi az életvesztés, a trauma, néha ez már túl sok nekem, nem akarok többet hallani róla. Régebben olvastam a híreket, de már nem olvasok el mindent, elég az, amit a mindennapokban látok, hallok, mint a kollégám története. Ezek a helyzetek Isten elé állítanak, Ő az, aki reményt ad nekem. Nem annyira a háború végében reménykedem, hanem abban, hogy azok, akiknek segíteni tudunk, legalább bátorítást kaphatnak. Projektmenedzserként ritkán megyek a projekthelyszínekre, aztán külföldiként nincs családom, akiért aggódnom kellene, nincs senkim a háborúban.

Úgy érzem tehát, hogy reményt és jókedvet kell vinnem a munkába, fel kell vidítanom a kollégáimat is, akik veszélyes helyekre járnak, és akiknek családjában tragédiák történtek. Talán Isten éppen azért akarja, hogy itt legyek, hogy a magam kis módján ezt a reményt adjam a körülöttem lévőknek.

Az interjút a Fokolare mozgalom magyarországi Új Város online magazinja készítette

Forrás: <https://ujvarosonline.hu/tarsadalom/remeny-vinni-a-haborutol-szenvedoknek-interju-az-ukrainai-caritas-spes-munkatarsaval>

Boldog Władysław Bukowiński (1904-1974)

I.rész

Lassan öt évtized telt el Bukowiński atya halála óta, ami elegendő időszak, hogy felmérhessük, egész életében az isteni Gondviselés oltalmazta, a Szentlélek irányította, és személyében a Krisztusi egyház sugárzott ki egész Kazahsztán földjére. „Kedveseim, a misét és az imát nem szabad sietve végezni. Hiszen ez az Istennel való beszélgetés! Meg kell adni a módját – mondogatta a boldog emlékü atya éveken át híveinek, hol lengyel, hol német, orosz vagy ukrán nyelven.

A leendő „Kazahsztán apostola”, Władysław Bukowiński 1904. december 22-én látta meg a napvilágot Berdyczewben, egy jámbor lengyel családban. Apja Cyprian Józef Bukowiński, a nemesi uradalom és cukorgyár igazgatója volt, édesanyja, Jadwiga Scipio del Campo, egy olasz – a 16. században Lengyelországban letelepedett – család sarja volt. 1920-ban a Bukowiński család a Sandomierz megyei Świącicába költözött. Egy évvel később, 1921-ben Władysław letette középiskolai érettségi vizsgáját Krakkóban, majd jogi tanulmányokat kezdett a Jagelló Egyetemen. A Bukowiński család ez idő alatt tovább költözött Pisaryban, egy Krakkó közelében fekvő városba.

1926-ban Władysław megszerezte mesterdiplomáját és belépett a szemináriumba, egyidejűleg megkezdve

teológiai tanulmányait a Jagelló Egyetemen. 1931. június 28-án Adam Sapieha herceg, krakkói metropolita szentelte pappá. Öt éven át lelkészi munkát végzett a Krakkói egyházmegyében, majd 1936-ban, mivel a keleti szolgálatra érzett elhívatottságot, kérésére a Határvidékre, Volhíniába, Luckba helyezték át. Itt a Lucki Teológiai Szemináriumban tanított és az Egyházmegyei Katolikus Intézetet vezette. Amíg tehetette.

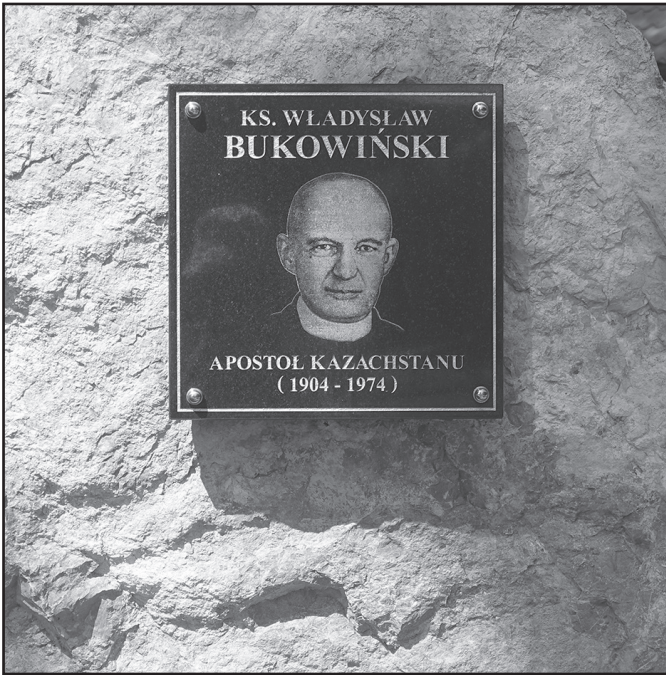
A második világháború kitörését követően 1939 novemberétől a veszély ellenére mint a lucki székesegyház plébánosa, Władysław atya folytatta a gyermekek elsődíjazásra való felkészítését, számos menekültnek és rászorulóknak keresett lakhatást és ételmezt, igyekezett felkészíteni a híveket a várható nehézségekre. Miután Volhíniát beolvasztották a Szovjetunióba, 1940. augusztus 22-én a szovjet NKVD Władysław atyát több más pappal együtt letartóztatta és bebörtönözte Luckban. Az isteni Gondviselés csodája nyomán Władysław atya túlélte azt a tömeges kivégzést, amely a német hadsereg Luckba való bevonulásának előestéjén történt. Az atyát még csak nem is súrolta egyetlen golyó sem, így a börtönudvaron fekvve még feloldozhatta haldokló társait, azt is, aki rajta fekvve halt meg.

A Luckba bevonuló németek szabadon engedték, így visszatérhetett székesegyházi papi feladataihoz, ismét aktívan segítve a menekülteket és az éhező szovjet hadifoglyokat, zsidó gyermekeket mentve, anyagi segélyeket szervezve. Mindenét megosztotta a rászorulókkal, amit megint csak nem sokáig tehetett.

1945. január 3-áról 4-ére virradó éjszaka Władysław atyát ismét az NKVD tartóztatta le Adolf Piotr Szelązek lucki püspökkel együtt, és a kijevi börtönbe vitték őket. Władysław atya ezt élete komoly fordulópontjának és keleti szolgálata kezdetének tekintette.

Kijevben tíz év munkatáborra ítélték. 1946 és 1950 között a cseljabinszki táborokban dolgozott, ahol több tucatnyi óra kimerítő munka után látogatta a betegeket a börtönkórházban, megerősítette rabtársait hitükben, kiszolgáltatta a szentségeket és lelkigyakorlatokat vezetett

különböző nyelveken. Kora reggel börtönröngyokban misézett egy priccsen térdelve, ami egyben oltárként is szolgált. A következő négy évet egy kazahsztáni rézbányában töltötte Dzsezkazganban. Az atya itt is maga köré gyűjtötte a különféle nemzetiségű és vallású foglyokat, hogy hirdesse nekik Isten ígését. Még a fogolytiszték is örömmel hallgatták őt, mint a történelem, a filozófia és az irodalom mélyreható ismereteivel rendelkező embert.

1954. augusztus 10-én Władysław atya szabadult, de mindjárt arra kötelezték, hogy a kazahsztáni Karagandába telepedjen le és ott havonta jelentkezzen a parancsnokságon, megtiltva neki, hogy elhagyja a várost. Az atya éjjeliőrként helyezkedett el, hogy nappal szabad lehessen, amikor is mindjárt az elején kijárt a temetőbe imádkozni, remélve, hogy ott hívekkel találkozhat. Mindössze 15 nappal később már katolikus hívek között mutatta be az első titkos szentmiséjét. Egy többgyermekes lengyel család mindjárt házába is fogadta.

Władysław atya volt az első katolikus pap, aki Karagandába érkezett, így mindjárt belefogott az oda száműzött lengyelek, németek, oroszok, ukránok és más nemzetiségek képviselőinek négynyelvű lelkipásztori ellátásába: keresztelt, gyónatott és megáldotta a házasságokat, amit a hívek oly sokáig nélkülöztek, és most tömegével keresték.

1955. június 30-án, a lengyelek hazatelepülésének regisztrációja napján a lengyel atya elutasította a hazatelepülést, helyette tudatosan és önként elfogadta a szovjet állampolgárságot, és úgy döntött, hogy Kazahsztánban marad. Így már a következő évben, 1956-ban szovjet személyi igazolványt kapott, ami élete második nagy fordulópontra lett, ugyanis már szabad mozgása volt a Szovjetunióban. Otthagytá éjjeliőri állását, hogy kizárólag titokban és éjszakánként végezhesen lelkipásztori munkát. 1957-1958-ban jutott el missziós munkája „csúcsára” mennyiség és terjedelem tekintetében, ugyanis ez idő alatt öt alkalommal utazott az akkori kazah fővárosba, Alma-Atába, a környező városokba és falvakba, illetve

Aktyubinszkba és Szemipalatinszkba is, sőt Tádzsikisztánba és Turkesztánba is, ami több ezer kilométeres távolságokat jelentett. Mindenhol rengeteg száműzött német és lengyel, ukrán és litván hívő várt rá, akik mindent letettek, hátrahagytak, csakhogy élő papot lássanak, halljanak, kérjék a szentségek kiszolgáltatását.

1958. december 3-án Władysław atyát „vatikáni kémként” tartóztatták le. Saját védőbeszéde azonban olyan hatalmas benyomást tett a Karagandai Kollégium bírására, hogy „mindössze” háromévi irkutszki munkatáborra ítélték. Az 1961. évet már egy mordvai börtönben töltötte, utána visszatért Karagandába. Összesen 13 évet, 5 hónap és 10 napot töltött börtönökben és táborokban, de erről mindig nyugodtan nyilatkozott.

Karagandába visszatérve egy német család házában telepedett le, és lelkipásztori szolgálatát úgy folytatta, hogy éjjel-nappal mindig más helyen szolgált. Közben hosszú utakat tett Ukrajnába is, ahol csatlakozott a helyi papok földalatti munkájához, hasonlóképp Aktyubinszkba és Tádzsikisztánba, gyakran látogatta a Szarany és Temirtau kazahsztáni településeket is. Igazi, jószágos pásztor volt, a hívek nagyra értékelték lelki beszédeit, és úgy tartották, hogy tudásban egyetlen teológus sem vetekedhet vele.

Ezt megállapíthatta a szovjet hatóság is. Egyik alkalommal épphogy elkezdte a szentmisét, amikor váratlanul betoppant négy rendőr, mire az atya nyugodtan odaszólt: „Elnézésüket kérem, de pap vagyok, s amikor misét mondok, azt nem hagyhatom félbe, majd, ha befejeztem, ki-megyek magukhoz beszélgetni.” Az atya folytatta a misét, a rendőrök pedig azt végighallgatták. Utána aláírták vele a jegyzőkönyvet, és arra kötelezték, hogy másnap jelenjen meg az őrsön. Másnap megkérdezték tőle, miért jött el bőrdöndöstül, és hazaküldték azzal, hogy többé ne gyűjtse egybe az embereket, különösen éjszakánként.

A hatóságok nemcsak aznap, szinte minden ünnepi szentmise után beidézték. Ilyenkor vitázott üldözőivel, kérdéseivel mindig zavarba ejtette őket, és valahányszor megtiltották neki, hogy folytassa lelkipásztori munkáját, csak ennyit mondott nekik: „De hiszen pap vagyok!”

(Innen folytatjuk...)

Riskó Marianna

Hírmorzsák

A hagyománynak megfelelően **Beregszászban idén is Szent Márk emléknapiján tartották a búzaszentelő misét.** Az alkalom keretében nem csak a bőséges termésért imádkoznak a hívek, hanem azért is, hogy minden tevékenységüket Isten áldása kísérje. A zöld búzaszálak megszentelésére a macsolai Szentháromság-templomban került sor. A misét Molnár János esperes-plébános mutatta be. A Macsola melletti búzatáblához szép számmal érkeztek a környék hívei. Az áhítat a Mindenszentek litániájával kezdődött, majd énekekkel, könyörgésekkel és négy evangélium felolvasásával folytatódott. „A szertartásnak búzaszentelés a neve, de ez nemcsak a búzáról szól, hanem a termésről, és minden munkáról, mely az ember életét segíti. A Szentírásban is találunk buzdítást arra, hogy könyörögjünk jó termésért az Úrhoz, valamint, hogy ne felejtünk el hálát adni érte. Ezért a mai alkalom egyúttal hálaadás is” – fejtette ki Molnár János atya. A megáldott búzából mindenki vihetett haza egy csokorral. (Fehér Rita)

Május 1-jén, **105 éves korában elhunyt a Munkácsi kistérség legidősebb lakosa, Olga Ladzsun nővér.** Olga nővér Mária Ladzsun néven látta meg a napvilágot 1919-ben Oroszkomorócon. Édesapja az első világháborúban életét vesztette. Édesanyja egyedül maradt két lányával, majd a nehéz anyagi körülményeik miatt árvaházba adta gyermekeit, ahol apácák vigyáztak rájuk. Mária 16 évesen novícia lett, később pedig felvette az Olga nevet. Ezt követően a bazilita nővérek tanítóképző intézetében tanult, amelyet öt év alatt fejezett be, közben maga is

oktatott az ungvári tanítóképzőben. A diploma megszerzése után egyházi iskolákban tanított, többek között a nagybocskói templomi iskolában. 1941-ben Olga nővér a szegedi egyetem biológia szakára iratkozott be. 1944. augusztus 28-án tette le örökfogadalmát az ungvári kolostorban. A szovjet hatalom bevezetése után minden görögkatolikus kolostort feloszlattak, a nővéreknek pedig családnál vagy ismerősöknél kellett menedéket keresniük. 1946 és 1949 között különböző intézményekben könyvelőként dolgozott, majd 1950-től húsz éven át biológiát tanított Szerednyén. A nehézségek, üldöztetés és nélkülözések ellenére Olga nővér társnővéreivel továbbra is hű maradt szerzetesi hivatásához. Élete utolsó éveit a huszti kolostorban töltötte. (A Vincés nővérek fb oldala)

Április 29-én került sor a munkácsi Szent Márton-székesegyházban az **elsőáldozók bemutatására.** A 11 gyermek meghatódott komolysággal újította meg keresztelési fogadalmát és nyilvánította ki akarátát, hogy szeretne a szentáldozás szentségében részesülni. A gyermekek körásával együtt az Irgalmaság vasárnapján örömmel a szívkben énekeltek az Alleluját, majd a szentmise végén szüleikkel együtt püspöki áldásban részesültek. Az elsőáldozás ünnepi szentmiséje június 29-én lesz.

A június hónap folyamán több egyházközségben is lesz elsőáldozás. **Imádkozzunk a gyerekekért,** akik első alkalommal veszik majd magukhoz Krisztus testét.

Tomaž Mavrič CM, a Páli Szent Vince Missziótársaság tartományfőnöke Kárpátaljára látogatott, látogatásának középpontjában a perecsenyi lazarista közösség állt. A tartományfőnök Vitalij Novak CM atya kíséretében fel-

kereste Perecsenyt és Szolyvát, ahol találkozott az Irgalmas nővérekkel, valamint szentmisét mutatott be a Szent Vince Család tagjaival. A szertartáson részt vettek több rend képviselői Kárpátalja különböző településeiről, és közös beszélgetésre is sor került a rendi szolgálatról. A nap egyik különleges eseménye egy súlyos beteg meglátogatása volt, amely a misszió igazi küldetését hangsúlyozta: a szenvedők mellett lenni. A nap közös imával, lelki megerősítéssel és testvéri közösségben zárult. A perecsenyi közösség hálával emlékezett meg a látogatásról, amely számukra „különleges ajándék” volt.

Május 24-én a Rózsafüzér társulatok, Jézus Szíve csoportok és az egyházmegyében működő imacsoportok számára volt jubileum évi zárándoklat Beregszászban. A szép számmal összegyűlt résztvevők közösen imádkoztak, meghallgatták Molnár János beregszászi esperes-plébános előadását, és részt vettek a főpásztor, Lucsok Miklós OP megyéspüspök által celebrált szentmisén. A zárándoklat hozzájárult a hívek lelki elmélyüléséhez, és örömteli találkozási lehetőség volt az egyházmegye csoportjai számára. (A következő számban részletesen beszámolunk róla.)

Bohán Béla jezsuita szerzetes, egykori beregszászi plébános halálának második évfordulója alkalmából május 18-án a templomudvarban található Pásztor Ferenc Közösségi Ház falán elhelyezett emléktáblát avattak fel. Az emléktábla a Beregszászért Alapítvány jóvoltából készült el. Molnár János atya leplezte le és áldotta meg az emléktáblát, majd a jelenlévők koszorúkat és virágokat helyeztek el.

Május 1. és 4. között **gyógyító lelkigyakorlatot** tartottak az alkoholfüggőségből szabadulni vágyó személyek és családtagjaik számára a nagyszülősi lelkigyakorlatos házban.

A rahói Nepomuki Szent János plébániatemplom az idén ünnepi fennállásának 200. évfordulóját. Az ünnepsorozat egyik kiemelkedő eseménye volt a templom névadó szentjének ünnepén megtartott búcsú szentmise,

melyet Lucsok Miklós OP, munkácsi megyéspüspök mondott.

Május 16-ról 17-re virradó este és éjszaka Tiszaújlakon a remény zárándokai címmel az idén is megrendezték az immár hagyománynak számító virasztással egybekötött imádságot a békéért. A helyi híveken kívül az egyházmegye más településeiről is szép számmal érkeztek a hívek, hogy együtt kérjék a várva várt békét.

A Remény zárándokútján a karításban címmel **május 23-án karításhoznapot rendeztek Beregszászban** a Pásztor Ferenc Közösségi Házban. A rendezvényen résztvevők szentmisén vettek részt, érdekes előadást hallgattak Balogh László plébános atya és Kovács Gábor karitászigazgató tolmácsolásában, valamint finom ebéd elfogyasztása keretében lehetőségük volt a kötetlen beszélgetésre és együttlétre.

Május 31-én, a munkácsi Szent Márton-székesegyházban, **ünnepi szentmisével** kezdődött a **Munkácsi Szent István Líceum végzős diákjainak ballagása**. Az ünnepi szentmisét egyházmegyénk főpásztora, Lucsok Miklós OP püspök atya mondta.

Május 6-7-én magyar ajkú papok **lelkigyakorlata** volt Szinyákon.

Május 9. és 11. között ismét **Új élet Krisztusban kurzust** tartottak az ungvári Szent Gellért Kollégiumban.

Beregdedében május 17-én megtartották a **Boldog Scheffler János-templombúcsút**.

Június 6-7-én az egyházmegye hívei részt vettek a hagyományosan Pünkösdkor megrendezésre kerülő **Csik-somlyói búcsún**.

Május 13-án, Ungváron megünnepelték a **Fatimai Szűz Mária-kápolna búcsúját**. Csendes, imáságos hely, ahova Jézus a Vele való találkozásra hív. A kápolnában minden csütörtökön van szentségimádás reggel 8 órától 17 óráig.

Az **Ungvári Szent György-templom búcsúja** sem maradt el a szent emléknapiján. A templombúcsú meghívott előadója és főcelebránsa Weinrauch Márió OFM atya volt.

Munkás Szent József ünnepén tartották meg **Palágykomorócon** a néhány évvel ezelőtt felszentelt templom búcsúját. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Majnek Antal OFM, nyugalmazott püspök atya volt.

Az Irgalmasság vasárnapján tartották meg **Radváncon a kápolnabúcsút**. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Pogány István munkácsi plébános atya volt.

Május 18-án az ungvári hívek részére vidám délutáni **majálist** szerveztek a radvanci Szent Gellért Kollégium udvarán.

Június 1-jén a munkácsi Szent Márton-plébánia magyar ajkú hívei vidám hangulatú **majáliston** vettek részt, melyet Pósa-házán, a Szent József nővérek tágas füves udvarán rendeztek meg.

Május 25-én délután ismét sor került a Forrás. Itt nagyszerű dicsőítő találkozó újabb eseményére. Ez alkalommal a rendezvénynek a munkácsi Szent Márton-székesegyház adott otthont, meghívott előadója pedig Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök volt. (A következő számban részletesen beszámolunk róla.)

Hirdetések

Június 15. és 21. között magyar ajkú hívek számára zárandoklatot szerveznek Medjugorjéba, a Boldogságos Szűz Máriának, a BÉKE Királynője jelenéseinek helyszínére. A zárandoklat papi vezetője a tervek szerint Petenko Miron ungvári plébános, esperes atya lesz. A zárandoklat ára 170 euró, mely tartalmazza az útiköltséget, a szállás és az ellátás díját. A programban szerepel a látogatás a jelenések hegyére, keresztül a Krizevacra, részvétel a délutáni és esti templomi programokon, a Cenacolo közösség meglátogatása és odafelé úton néhány órás megállás a horvát tengerparton. Jelentkezni és bővebb információt kapni Megyesi László diakónusnál és Fudella Attilánál lehet.

A jubileumi szentévből **zárandoklatot** szerveznek **Rómába augusztus 5. és 12. között**. A zárandoklat során a résztvevők megtekintik az örök város nevezetességeit, fő bazilikáit, imádkoznak az egész egyházért, egyházmegyéinkért, egyházközösségeinkért és a békéért. A zárandoklat ára 350 euró, mely tartalmazza az útiköltséget, a három éjszakai szállást Rómában, a félpanziós ellátást és a tömegközlekedés költségeit is. Jelentkezni Megyesi László diakónusnál és Fudella Attilánál lehet.

Idén is lesz MITAKU, azaz **Ministráns Tábor és Fociku-pa június 24. és 27. között Karácsválván** a görögkatolikus líceumban. A programban szerepel szentmise, gyónási lehetőség, közös imádságok, vetélkedők, fürdőzés, fagyizás, ismerkedési lehetőség más plébániákról érkező ministránsokkal és természetesen focizás! A szervezők 5 (+1) fős csapatok jelentkezését várják mikro (6-12 év) és makró (12-18 év) kategóriában. A tábor egy jubileumi zárandoklattal zárul a Beregszászi Szent Kereszt Felmagasztalása templomba. Jelentkezni a plébános atyák (akár szóbeli) ajánlásával lehet Megyesi László diakónusnál vagy Fudella Attilánál.

A szomorú város

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren túl, állt egy város, ahol nagyon sok szomorú ember élt. Sőt, nem csupán sokan voltak, az igazság az, hogy ott sajnos mindenki szomorú volt. Nem rendeztek már ünnepeket, majálisokat, nem volt zenekaruk, de még egy árva cirkuszuk sem. Történt egyszer, hogy a szomszédos városból arra kirándult egy kislány, Jázmin, és kedvesen érdeklődött a járőkelőktől, hol is jár, mi ez a város, ám a sötét napszemüvegek mögé rejtőzködő emberek elfordultak tőle, és elsiettek mellette.

Jázminnak rosszul esett ez az elzárkózás, bánaatosan ült le egy győztes katonát ábrázoló szobor talapzatának lépcsőjére. És láss csodát, egyszer csak a katona megmozdul, lelép a talapzatról, és odafordul a kislányhoz: „Ha hiszed, ha nem, ez volt a világ legboldogabb városa, ám a többi város irigységből ide küldött egy tanítót, aki azt kezdte magyarázni és tanítani az embereknek, hogy az elkövetett hibákat soha nem lehet jóvátenni. Mivel mindenki követett el valami hibát, vétséget életében, elkezdett nőni a szomorúság, egyre nagyobb lett, míg végül kioltotta az öröm utolsó szikráit is. Amikor a tanító látta, hogy az egész város szomorúságba borult, és mindenki magába zárkózott, egyszerűen továbbállt. Szükség lenne valakire, aki megjavítja ezt a hibás történetet.”

Jázminnak azonnal Kimi jutott eszébe, a történetjavító, felugrott, és olyan gyorsan kezdett hazafelé szaladni, hogy még köszönni is elfelejt.

tett. Nemsokára megtalálta Kimit, és mindent elmesélt neki. Együtt tértek vissza a szomorú városba, és amikor megérkeztek, Kimi kiállt a főter közepére, és hangos zokogásba kezdett: „Jaj! Micsoda szomorúság! Nincs nálam szerencsétlenebb és boldogtalanabb sehol a világon!”

Az emberek először távolról hallgatták a sírást, majd egyik a másik után kezdett közelebb jönni. Próbálták megvigasztalni a síró Kimit, jobb kedvre deríteni, és ezért mosolyogni kezdtek, kedves, biztató szavakat suttogtak a fülébe. A szép szavak szétterjedtek a levegőben, és az emberek elkezdték elhajítani a sötétített szemüvegeiket. Akkor Kimi hangosan megszólalt: „Drága barátaim, ti vagytok a legaranyosabb emberek a világon! Ezért elárulok nektek egy titkot: minden elkövetett hiba kétszeres sebet ejt, egyet rajtunk, és egyet azon, akit megbántottunk. Am mosollyal, kedvességgel jóvá lehet tenni a hibát, és amikor a másik is visszamosolyog, akkor a seb fájdalma elmúlik!”

A téren erre mindenki elkezdett keresni valakit, akit megbántott, és nemsokára boldogságtól zengett minden és mindenki. Kimi látta, hogy munkája véget ért, kézen fogta hát Jázmint és hazaindultak.

Forrás: CN

Fordította: Feltserné Bernáth Mária

